

94^{ste} jaargang nr. 5

Kantoor van afgifte: Gent X

MAANDBLAD
VAN DE

VLAAMSE IMKERSBOND

Juni 2008

verschijnt maandelijks, behalve in februari en augustus





Omslag:

Bij op paardenbloem
Foto: Thomas ter Heide.

Versijnt in:

Januari, maart, april, mei, juni, juli,
september, oktober, november en december.

Werkten mee aan dit nummer:

Koen Beeuwsaert, Hugo Bes, Jef Beuckelaers,
Jos S. Beyers, Dirk Desmadryl, Ghislain De
Roeck, Louis Eerselmans, Alois Schotanus, Kaat
Segers, Thomas ter Heide, Hendrik Trappeniers,
Chris Van Gampelaere.

Correcties:

Julia Brems, Cyril Rubens.

Adverteerders:

AN,NÉ, AGSO, Bijenhof, Nectar, Kreverhille,
Imker Torfs, Van De Vloet, De Wilgentuin.

September 2008:

We ontvangen uw bijdragen voor het
septembernummer 2008 graag vóór 15 juli a.s.

Afspraak:

Het kopiëren van teksten uit dit nummer mag
mits het schriftelijke akkoord van de auteurs
die overigens de verantwoordelijkheid dragen
voor de inhoud van hun bijdrage, net als de
adverteerders.

De redactie houdt zich het recht voor bijdragen
in te korten of te herschrijven en deelt niet
noodzakelijk de mening van de auteurs.



Juni 2008

94ste jaargang nr. 5

04

MEDEDELING

Verzekering Kon. VIB: deel 2

05

PRAKTIJK

Maandpraatje

Korfje

- 9 Ventilatie en koeling

11

GEDRAGSONDERZOEK

De grote uittocht

- 14 Hoe doen ze het?

16

BIOLOGIE

Kunnen bijen horen?

18

BUITENLAND

Ma'ar: Ethiopische honing met Belgisch tintje

19

SLIMME TIPS

Heftoestellen

21

RECEPTEN

Goudappel, lekker en gezond

Imkersporto, een delicatess

22

BUITENGEWOON

- Bijenvriendelijke projecten in Vlaams-Brabant
- 23 Diploma's Meester-Imker in Neerbrabant
- 23 Kon.VIB op zoek naar mooie honingetiketten
- 24 Op het forum in april
- 25 Overleden
- 25 Vraag en aanbod
- 26 Activiteiten
- 27 Oproep voor medewerkers Kon. VIB-website
- 28 Voorlopig verslag AV-Kon. VIB
- 30 Voorlopig verslag AV-VBVI
- 31 18de Vlaamse imkerscongres

Bezoek ook de internetsites:

- www.konvib.be
- www.honeybee.be

inhoud

DE VERZEKERING VAN DE KON. VLAAMSE IMKERSBOND - DEEL 2

Hendrik Trappeniers

Vorige maand hebben we een kleine toelichting gegeven over de imkersverzekering van de Kon.VIB.

Naar aanleiding van de nieuwe wetgeving op de vrijwilligers werd de verzekering geactualiseerd, waarover hieronder meer.

Wie is verzekerd ?

- De leden van de vereniging EN de personen die - bezoldigd of vrijwillig - hun medewerking verlenen aan de Kon.VIB door onder haar gezag te werken.

Burgerlijke aansprakelijkheid

- **Burgerlijke aansprakelijkheid** die de verzekerde oploopt wanneer hij de activiteiten van de vereniging uitoefent, ze leidt, organiseert of eraan deelneemt. Dit zou dus moeten overeenkomen met de doelstellingen beschreven in onze statuten (artikel 2). In mensentaal gezegd: wanneer je als lid deelneemt aan activiteiten van je imkersbond of als bestuurslid een activiteit organiseert.
- Expliciet wordt vermeld dat met de eigenlijke activiteiten worden gelijkgesteld :
- De vergaderingen gehouden met het oog op het organiseren of bevorderen van deze activiteiten
- Gemeenschappelijke reizen.
- MAAR de verzekering geldt niet voor schade veroorzaakt door de installaties (onder meer gebouwen en materieel) die aan de vereniging toebehoren, verhuurd worden of ter beschikking staan. Advies : indien men een bijstand heeft van de bond of een eigen vergaderlokaal, neem hiervoor een aparte verzekering die dit risico dekt !

Rechtsbijstand

- Actieve rechtsbijstand om de verzekerde bij te staan om herstel van de schade te bekomen, veroorzaakt door de burgerlijke aansprakelijkheid van derden.
- Passieve rechtsbijstand die de verzekerde bijstaat om zich te verdedigen op strafrechtelijk vlak nadat de burgerlijke aansprakelijkheid niet langer van toepassing is doordat de schade is betaald.

Individuele Ongevallen

- Van toepassing wanneer de burgerlijke aansprakelijkheid van toepassing is.
- Tijdens de normale verplaatsing tussen de hoofdverblijfplaats en de plaats waar de activiteit doorgaat.

Nog enkele opmerkingen. Zoals u weet, is een verzekeringspolis veel complexer dan hierboven bondig beschreven.

De complete polis kan echter altijd aangevraagd worden bij onze verantwoordelijke van de verzekering.

Men dient rekening te houden met een vrijstelling van 125 euro!

Procedure indien u wenst beroep te doen op de verzekering

Wanneer een ongeval zich voordoet, meldt u dit dadelijk aan het bestuur van uw bond. Het bestuur dient dan dadelijk contact op te nemen met de verantwoordelijke voor de verzekering (zie colofon). Bezorg zoveel mogelijk inlichtingen aangaande de aard van het ongeval, aansprakelijkheid, schade, getuigen, ...

Indien u nog niet alle gegevens hebt, vraag om een dossier te openen. Zet zo snel mogelijk alle details op papier met de nodige handtekeningen van getuigen en slachtoffer, en bezorg dit aan de verantwoordelijke van de verzekering. Het zal de afwerking van het dossier bespoedigen.

En beste imkers, laat ons hopen dat u nooit een beroep moet doen op de verzekering want dit betekent dat alles goed verloopt in uw vereniging en bij uw imker- en imkersactiviteiten!

JUNI 2008

Dirk Desmadryl



Dirk Desmadryl

De dagen plegen overspel aan licht en zon. Het is juni en de ganse natuur staat op het toppunt van zijn expansie. Ook de bijenvolken hebben nu hun hoogste curve bereikt. Er is een overvloed aan voedsel, broed en jong geweld. Ongemerkt gaat de lente over in de zomer. De voorjaarsbloemen buigen het hoofd en het is nog even wachten op de echte zomerbloei. De bijen komen wat op adem, aan de vliegplank is het grote geweld wat getemperd. Maar alles is slechts schijn, in het intiemste van hun huishouden smeden de bijen snode plannen en trekken ze zwermoppen op. Ze volgen het dwingende gebod van hun schepper: 'Gaaf en vermenigvuldigt u'.

Wekelijkse controle

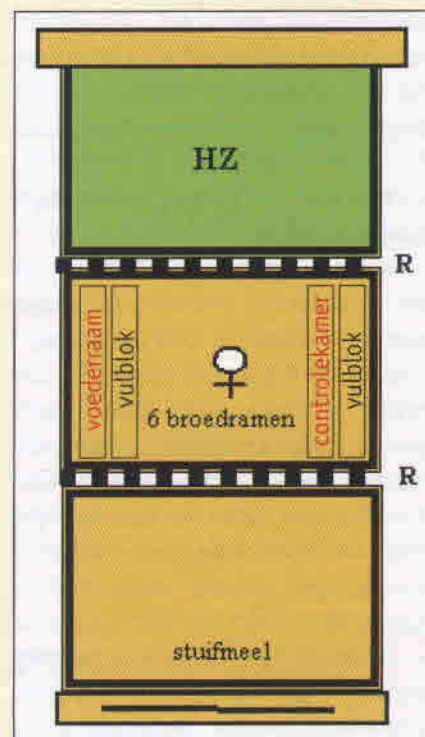
Onze volken zitten nog altijd op beperkte broedruimte en we gaan ze zorgvuldig wekelijks controleren. Goed imkeren, is immers de bijen bestendig volgen, weten wat er gebeurt binnenskamers. In het maandpraatje van mei hebben we

het daarover uitvoerig gehad. We houden zeker goed de darrenraaf in het oog. Bij sommige volken is de sterkste bouwdrift voorbij, vooral in een periode van drachtpauze. Niet bouwen is vaak een aanwijzing dat er zwermplannen gesmeed worden. Meer dan ooit moeten we nu zorgvuldig op doppen controleren. Om de zwermduft eruit te halen kun je nog altijd afleggers maken, maar het is meer dan tijd.

Darren

Bij de beperkte broedruimte is niet alleen de koningin opgesloten, maar ook de darren kunnen de kast niet uit. Dat mogen we zeker niet uit het oog verliezen. Hoewel dit nu ook niet zo'n probleem mag zijn. Bij de wekelijkse controle gaan de geslachtsrijpe darren meteen opvliegen en met veel plezier de wijde wereld verkennen. Het is wel raadzaam om de rooster tussen de beide broedkamers eens te na te zien, bij sommige volken kan die gedeeltelijk verstopt zitten met dode darren. Kijk goed na of de koningin niet op de rooster loopt en klof er dan alle dode darren uit.

Sommige imkers plaatsen een darrenuitlaat in de broedkamer zodat de darren er te allen tijde uitkunnen. Maar als de darren eruit kunnen, dan kan de koningin dat ook en dan staat de deur wijd open tot het zwermen.



Slingeren

Eind mei, begin juni zitten de honingzolders vol.

Tenminste als het weer meezat en als de volken sterk en haaldriftig waren. Maar dat zal wel geen probleem zijn: op alle imkersbijeenkomsten heeft iedereen de grootste honingzolders en allen hebben ze ketels vol honing geslingerd. Hoe later in de avond, hoe groter de potten. Daarvoor zijn we echte bijenboeren.

Maar laten we terugkeren naar de realiteit van de waarheid. Het ene volk zal wel meer honing verzameld hebben dan het andere. Als we nu slingeren moeten we er wel voor opletten dat we niet alle honing afnemen en dat we de bijen niet zonder voorraad zetten. Dat kan, bij aanhoudend slecht weer, heel nefaste gevolgen hebben voor de kolonie: broedstop, ondervoede larven,

zwakke weerloze volken, hongerzwermen, ...

Als je met beperkte broedruimte werkt, is het gevaar hiervoor nog veel groter. In de bovenste romp zit immers alle honing, in de middelste het broed en in de onderste het stuifmeel. Als we de volledige honingzolder wegnemen om te slingeren, zetten we de bijen zonder de minste voorraad. En dat moeten we zeker voorkomen. Hoe gaan we dan tewerk?

- Bij de sterkste volken hebben we een paar weken voor het slingeren een tweede honingzolder geplaatst. Bij goede dracht is die zeker al voor een groot stuk gevuld. We slingeren alleen de eerste honingzolder. De tweede honingzolder laten we als voorraad voor de bijen, eventueel kunnen we er wel enkele volle ramen uithalen.

- Indien we geen tweede honingzolder geplaatst hebben, laten we een paar honingramen in de kast hangen. Of wellicht kun je niet aan de verleiding weerstaan om toch alle ramen te slingeren, ze zijn allemaal zo mooi verzegeld! Neem dan een vulblok aan de buitenkant van de broedkamer weg, en hang er een voederraam dat je in het voorjaar afgenomen hebt, voor in de plaats (zie schema). Je moet geen schrik hebben dat de koningin daar zal gaan leggen. Er bevindt zich immers nog een vulblok tussen het broednest en het voederraam en dat is een barrière die de koningin nooit zal overschrijden: het broednest blijft altijd één geheel. Heb je geen voederramen, dan moet je gaan bijvoederen, maar zeg dan aan je bijen dat ze het niet mogen deponeren in de honingzolder.

Koninginnenteelt

Als je aan koninginnenteelt wil doen, moet je het nu zeker niet meer uitstellen. Juni is de ideale

periode: de volken staan op hun sterkst en hun voortplantingshormonen draaien op volle toeren. We moeten er wel voor zorgen dat we koninginnen telen met goede erfelijke eigenschappen. Persoonlijk schaf ik me jaarlijks een carnica KI-koningin aan, waaruit ik dan kan telen. Buckfast zal ook wel goed zijn, maar ik heb er geen ervaring mee. Koninginnen telen uit een volk dat toevallig zeer goed is, zal zeer wisselende resultaten geven, omdat het erfelijke materiaal zeer gevarieerd en niet te controleren is.

Er zijn veel methoden om aan koninginnenteelt te doen. We kunnen gebruikmaken van zwermcellen, redcellen en kunstcellen. Allemaal hebben ze hun voor- en nadelen.

Zwermcellen zijn normaal van zeer goede kwaliteit; ze worden van nature uit opgetrokken in optimale omstandigheden. We moeten er wel op bedacht zijn dat zwermvlustige volken het liefst zwermcellen optrekken en als je teelt van dergelijke volken, dan kweek je, naar het schijnt, ook de erfelijke zwermneiging mee. Een nadeel is ook dat je de koninginnenteelt met zwermcellen moeilijk kunt plannen, je moet immers wachten tot de bijen doppen optrekken en dan moet het nog een volk zijn van goede afkomst.

Werken met redcellen kan in bepaalde noodgevallen wel interessant zijn en hoeft zeker niet per definitie veroordeeld te worden. Maar ik zou het toch niet systematisch toepassen. Vaak heeft men te doen met kleine cellen die slechts weinig koninginnenbrij bevatten. Op den duur kan dat leiden tot minderwaardige koninginnen.

Het omlarven in kunstcellen is zeker niet de gemakkelijkste methode, maar het geeft wel de beste resultaten. Omlarven is arbeidsintensief en je moet de

techniek in de vingers krijgen. Natuurlijk mag je niet aan 'katarakt' lijden en als je de koninklijke tremolo's in de motoriek hebt, is het ook niet vanzelfsprekend.

Hoe dan ook, koninginnenteelt is belangrijk, maar helaas, slechts een kleine minderheid van onze imkers waagt er zich aan. Iedereen zal wel zijn redenen hebben: geen tijd, geen zin, geen kennis, ... Of heb je onhandelbare bijen waarmee je niets kan aanvangen? Natuurlijk niet! Hoe durf ik dat veronderstellen?

Omlarfproject

Als je zelf niet kan overlarven en niet beschikt over een geschikte teeltkoningin, is het aangewezen om aangetrokken koninginnencellen aan te schaffen bij een teler die over een raszuivere moeder beschikt. Plaatselijke verenigingen kunnen hierbij een handje toesteken om de leden dergelijke koninginnencellen te bezorgen. Of niet soms? Schud het bestuur maar eens wakker. Of blijven ze gelaten en versuft in hun dop zitten?

In het speciale nummer over 'Selectie' dat we deze winter gekregen hebben, staan er heel wat geleerde dingen, maar er staat achteraan ook een praktisch schema dat toont hoe je met het omlarfproject koninginnen kunt telen.

Persoonlijk teel ik mijn koninginnen in de honingzolder van het pleegvolk. Het pleegvolk mag gerust op beperkte broedruimte zitten. Dat gaat zelfs uitstekend. We moeten wel een volk uitkiezen dat sterk en dynamisch is. Koninginnen telen in zwakke of middelmatige volken, zal meestal mislukken en zeker niet de verhoopte resultaten geven. We hangen de opgehaalde moederdoppen in de honingzolder tussen twee open broedramen waarop voldoende jonge

voedsterbijen zitten, deze zullen de doppen verzorgen en opkweken tot volwaardige koninginnen. In dit maandpraatje willen we niet te veel in detail treden, het zou ons te ver leiden. Misschien toch een klein schematisch overzicht, zodat je weet wanneer je wat moet doen. Koninginnen telen is immers ook de kalender op de schrijftafel leggen, de dagen aftellen en noteren. Zelfs de slimste imker durft wel eens iets vergeten. (Zie *schema aan het einde van dit maandpraatje*).

Koninginnen toedienen

Met veel arbeid en geduld heb je koninginnen geteeld, of je hebt er eentje aangekocht: een struise levendige moer van het zuiverste en het edelste ras. Trots als een plechtigecommunicant, ga je ze tonen aan iedereen die in je buurt komt: je vrouw, je kinderen, je toekomstige schoondochter, de postbode, de buurman, ...

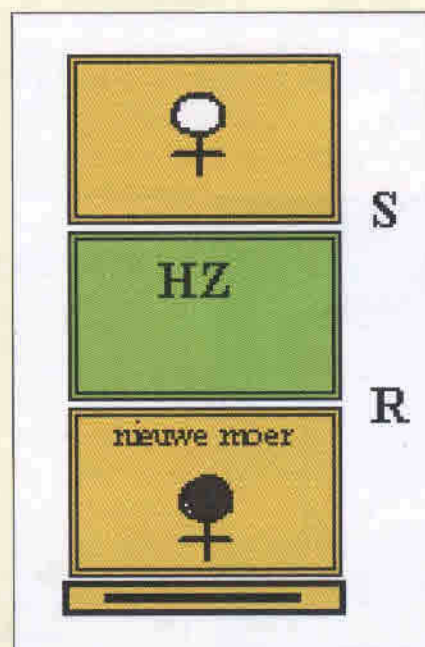
Maar nu beginnen pas de echte problemen. Daar zit je, met je koningin op schoot. Hoe krijg je die in een productievolk? Gemakkelijker gezegd dan gedaan. We weten het allemaal: heel veel koninginnen sneuvelen op het altaar van de mislukking. Alle geld en moeite zijn derhalve tevergeefs geweest.

Koninginnen toedienen kun je op heel veel manieren. Er zijn duizenden trucjes en handigheidjes. Mijn grootvader besprenkelde de koningin met wijwater, prevelde enkele onverstaanbare gebeden en bezweringen, en volgens hem slaagde het altijd. Mijn vriend Oscar is een fervente aanhanger van de krachten van de kosmos. Wanneer het nieuwe maan is, haalt hij zijn pendel uit zijn broekzak en laat deze met brede zwaaien over zijn koningin zwieren, en jawel, het mist zijn effect niet: de juiste aardstralen dalen over de koningin neer en hare majesteit wordt door

haar nieuw volk feestelijk onthaald.

Hoe het ook zij, vooraleer je een nieuwe koningin toedient, moet je eerst de oude koningin kunnen vinden. Begin ze maar eens te zoeken in twee broedbakken als ze niet gemerkt is. Wie echter imkert met beperkte broedruimte moet slechts zes ramen doorzoeken en dat maakt de klus nogal wat eenvoudiger. Na het verwijderen van de oude koningin wacht je drie uur om de nieuwe koningin in een moerkooitje, afgesloten met een prop deeg, in te voeren. Dat is immers het ideale moment. Twee uur na het verwijderen van de oude koningin is het tot het volk doorgedrongen dat het moerloos is en het staat te bedelen om een nieuwe koningin. Na vier uur moerloosheid beginnen de bijen redcellen op te trekken en dan is het hopeloos te laat om nog een nieuwe koningin in te voeren. Na het invoeren moet je de kast minstens tien dagen met rust laten totdat de nieuwe moer volledig aanvaard is.

Er zijn zeker nog andere veilige methoden om koninginnen in te voeren en ik denk vooral aan de imkers die met ongemerkte koninginnen werken. Graag geef ik dan ook in een notendop nog deze methode.



Beginsituatie: Het volk zit op twee broedbakken en een honingzolder, afgescheiden door een koninginnenrooster. Leg tien dagen voor je de koningin wil invoeren, een koninginnenrooster tussen de twee broedbakken. (Wie werkt met beperkte broedruimte hoeft dat uiteraard niet te doen: er ligt immers al een rooster tussen de twee broedkamers.) Tien dagen later kun je aan het open broed gemakkelijk vaststellen in welke romp de koningin zit. Plaats nu de romp zonder koningin, deze met uitsluitend gesloten broed, op de vliegplank. Voer er de nieuwe moer in met een koninginnenkooitje met voederstop. Hierop komt een rooster, vervolgens de honingzolder, dan een separator en bovenaan de romp met de oude koningin (*zie schema*). Een paar weken later ga je controleren. Normaal moet de nieuwe koningin al goed aan de leg zijn en heeft ze gesloten broed. Verwijder nu de oude koningin, neem de separator weg en herstel de uitgangspositie: de twee broedbakken op elkaar, koninginnenrooster erop en de honingzolder bovenaan.

Het grote voordeel van deze methode is, dat je de oude moer niet vooraf moet opzoeken en je kan haar houden tot de nieuwe moer aanvaard is. Je loopt dus geen enkel risico om een moerloos volk te krijgen.

Wellicht is dit allemaal wat te beknopt. Voor meer details verwijst ik naar het maandblad van mei 2004: 'Koningin invoeren in een volwaardig volk'.

Samenvatting taken in juni

- De zwermperiode is zeker nog niet voorbij. We blijven onze bijen wekelijks controleren op doppen. Alleen helderzienden kunnen met zekerheid aan de vliegplank aflezen wat er binnenin de kast gebeurt.
- We breken wekelijks een deeltje gesloten darrenraat uit, hiermee vangen we heel wat varroa weg en houden we de mijt enigszins onder controle.
- Als je de voorjaarshoning nog niet geslingerd hebt, moet je het nu dringend doen. Maar slinger je

bijen niet kaal. Zorg ervoor dat de volken steeds over een ruime voedselvoorraad beschikken. Voedseltekort is een regelrechte aanslag op de ontwikkeling van een bijenvolk, waar je de rest van het seizoen de prijs voor betaalt.

- Het is nu de uitgelezen periode om koninginnen te telen. Er zijn massaal jonge bijen aanwezig en het weer laat een vlotte bevruchting toe. Koninginnen telen doe je niet zomaar lukraak, vertrek steeds van een geselecteerde moeder met goede erfelijke eigenschappen.
- Het sprookje van duur aangekochte koninginnen eindigt niet altijd met een happy end.

Informeer je goed en dien de koninginnen toe met de nodige omzichtigheid en stielkennis. Wees erop bedacht dat rasverschillen vaak een grote hindernis zijn bij het aanvaarden van een nieuwe koningin. Bijen zijn niet beter dan mensen, ze kunnen ook wel eens racistisch uit de hoek komen.

- Wie mijn tuin en bijen wenst te bezoeken, kan dit ter gelegenheid van de *Open Tuindagen* op zaterdag 28 juni van 14 tot 18 uur en op zondag 29 juni van 10 tot 18 uur.

Adres: Westouterstraat 84, Poperinge, tel.: 057-33.48.65.
Voor meer inlichtingen: dirkdesmadryl@telenet.be.

Ontwikkelingstabel koningin en moerteelt

1	ei		
2			
3			
4	larve	stap A	pleegvolk klaarmaken
5		stap B	moercellen invoeren
6			
7		stap C	controle
8			
9			
10	pop	stap D	inkooien
11			
12			
13			
14			
15			
16		stap E	geboorte koninginnen / bevruchtungskastjes vullen



Imkersdepot

nectar
imkermaterialen
en honingproducten

open op dinsdag, vrijdag en zaterdag
van 9u30 tot 12u en van 13u tot 18u
en op afspraak.

Chris Heremans - Jansenijsstraat 10 - 3000 Leuven - 016/228454

www.imkerijnectar.be

info.nectar@skynet.be

VENTILATIE EN KOELING

Louis Eerselmans

Frisse lucht!

Een bijenvolk heeft behoefte aan verse lucht, precies zoals wijzelf. Maar een goede ventilatie is niet alleen noodzakelijk voor hun ademhaling, maar evenzeer voor de regeling van de hitte of de koude in de kast, voor de handhaving van de juiste vochtigheidsgraad in het broednest en voor de verspreiding van de koninginnenferomonen doorheen het volk. Een goede ventilatie kan dus verschillende doeleinden nastreven en alle aspecten ervan zijn voor het bijenvolk erg belangrijk.

Eenvoudig en praktisch



Koninginnenrooster of reisrooster boven op de kast



Op elke hoek een blokje van 3 cm dik



Dekplank rust op de blokjes



Verluchting is verzekerd. Ventilatie kan nog beter in combinatie met gaasbodem



Het dak schermt het daglicht af

De hete zomerdagen.

Een bijenvolk kan flink wat hitte verdragen, op voorwaarde dat het voldoende water kan verzamelen. Vaak lezen we dat de bijen voor een echte 'airconditioning' zorgen in hun kasten, en dat ze zelfs over een soort thermostaat beschikken om een en ander te besturen. Dat is ook zo, maar die regeling is niet dezelfde voor alle volken, niet op alle plaatsen, en niet in alle omstandigheden.

Veel hangt af van de precieze plek waar de kast staat opgesteld.

- Staat ze met de rug tegen een afsluiting van betonnen tuinplaten om haar te beschermen tegen de scherpe noordenwind? Pal gericht op het zuiden dus, ook in volle zomer en in volle zon op het middaguur?

Ik wed dat je dan een eitje kan bakken op de aluminium dakbekleding van de kast. Ocharme de bijen in die kast!

- Of staan de volken in een bijenhal met in front ervan, een houtkant die op het middaguur haar schaduw over de kasten strekt? Mooi zo! Wij zoeken ook de schaduw op als de temperatuur oploopt tot 30°C en meer.

- Je werkt met zelfgemaakte kasten in betonplex van 18 mm? Onderhoudsvrij, absoluut waterdicht, krasvrij en tegen een stootje bestand?

Prima!

Maar dat materiaal is zo warmtegeleidend als metaal! In de zomer vraagt het van de bijen een extra inspanning om de temperatuur niet te laten oplopen.

Koel, helder water ...

Bijen moeten het gehele seizoen over een betrouwbare waterbron kunnen beschikken.

Betrouwbaar in de zin van: in alle omstandigheden beschikbaar. Het is niet voldoende een drinkplaats te creëren als het al dagen lang snikheet is. De bijen moeten ze lang voordien al bevlogen hebben, zoniet blijft het aanbod-in-hogedood onbenut.



Een waterbron is van onschatbare waarde

De bron mag ook nooit opdrogen. Als de waterhaalster éénmaal ervaart dat haar vlucht naar de drinkplaats niets oplevert, zal ze

's anderendaags niet terugkeren om te zien of de situatie veranderd is. Ze zal een nieuwe bron trachten te vinden.

Het aangevoerde water dient om de temperatuur in de kast te regelen en de relatieve vochtigheidsgraad van het broednest op peil te houden. Het is evenzeer onmisbaar voor de bewerking en de bereiding van het voedsel van de larven. Een nooit opdrogende waterbron in de buurt van de kast, is van onschatbare waarde.

Op de thuisstand is water allicht bij de hand. Met de tuinslang kunnen we de kasten flink besproeien. Daarbij wel uitkijken om de waterstraal niet pal op het vlieggat te richten, want dan kruipen de bijen naar binnen om beschutting te zoeken en belemmeren ze nog meer een vlotte luchtcirculatie.

Naar de buitenstand kunnen we naast de bloemenspuit nog enkele flessen extra water meenemen.

De toplatten worden met een mistige douche verfrist. Ook het front van de kasten kunnen we met de bloemenspuit besproeien. Het aflekkende water wordt gretig door de bijen opgelikt.



Waterhaalster aan een drinkplaats

De ene volk is het andere niet

Is het volk 50.000 bijen sterk of 7000?

Is er een groot broednest voorhanden?

Zijn de werksters druk doende met nectar in te dikken?

Ventilatie om een te hoge vochtigheid uit de honingraten te verwijderen, functioneert anders dan de airconditioning voor de instandhouding van de juiste broedsituatie. In het laatste geval kunnen we een lege broed- of honingkamer bovenop het volk plaatsen, met daarin enkele klimramen. De overdruk van bijen en hitte kan zich daarin ontspannen. Het zal ertoe bijdragen dat de bijen niet in

trossen voor het vlieggat gaan hangen en daardoor de ventilatie onbedoeld nog meer verhinderen.

Natuurlijk moeten we bij extreme temperaturen elke onnodige ingreep in het bijenvolk achterwege laten. Maar ja, nood breekt wet. Soms moeten we wel op zoek gaan naar die koningin, of moeten we alle ramen nakijken op moerdoppen, of moeten we de darrenraat uitsnijden, enz. Bij al deze manipulaties kunnen we de beroker best achterwege laten en vervangen door de bloemenspuit.

En waarom zouden we onze bijen geen handje toesteken, als het kan of als het moet? Wel, bij gelegenheid heb ik mijn voederbakken opgezet en gevuld met lichtjes gezoet en gezouten water. En of ze het lustten!!

Tijdens de hete dagen, ging ik in de zeer vroege ochtenduren naar de bijen. Eens dat de zon hoog aan de hemel stond, droop het zweet langsheen mijn brilglazen. De bijen werden nerveus en zo ook de imker. Daarom gaf ik ze nog een laatste zegening met de waterspuit en ging de kast weer dicht!



Uw adres in Limburg voor al uw imkermateriaal

AN, NÉ, was- en natuurproducten

Oude Blaarstraat 130, 3700 Tongeren

Tel. 012-74.79.94 - Fax 012-74.79.95 - www.an-ne.com

Alles voor de bijenteelt: bijenwas - waswafels - gelée royale - propolis
Open dinsdag / vrijdag 9 tot 17 u. - Zaterdag 10 tot 15 u. - Ook na afspraak

Open dag op 1 mei 2007

DE GROTE UITTOCHT!

Aloïs Schotanus

Het zwermen ...

... is een vooraf geplande en goed georganiseerde, gezamenlijke uittocht van 25 % tot 75 % van een bijenvolk, met de bedoeling om samen met de oude, residerende koningin, een nieuwe kolonie te stichten.

Zwermen is een heel normaal en noodzakelijk proces om de instandhouding van de soort te verzekeren. De oude koningin vertrekt met de eerste zwerm, deels omdat zij ervoor klaargestoomd is en deels omdat zij een confrontatie met nieuwe koninginnen wil vermijden. Dit gedrag roept bij de onderzoekers vragen op:

'Als de zwerm het voortplantingsmiddel bij uitstek is van het bijenvolk, zou het dan niet logischer zijn dat een nieuwe, jonge koningin de grootste zwerm zou aanvoeren?'

De gegevens uit die onderzoeken tonen aan, dat in de natuur slechts 20 % van alle voorzwermen de eerste winter overleeft. Van de achterblijvende stamkolonies daarentegen, overwintert 80 % met succes; zij zullen er naar streven om in het volgende seizoen weer een zwerm voort te brengen.

Vanuit het gezichtspunt van de evolutie en de natuurlijke selectie, is het dus praktisch dat de grootste investering - de jonge koningin - bij die eenheid zou blijven, die het meest kans maakt op overleving en dat is dus de achterblijvende stamkolonie en niet de voorzwerm.



Deze voorzwerm heeft de winter in de vrije natuur niet overleefd (foto: H. Gritsch)



Bijenkolonies die in het wild leven en die zelf hun nestplaats uitzoeken, verkiezen ruimtes van ca. 40 tot 60 liter, wat grosso modo overeenkomt met de inhoud van één broedbak Langstroth. Zij zwermen praktisch elk jaar.

Oorzaak en gevolg

Men neemt aan dat het zwermen veroorzaakt wordt door o.m. opstopping of overbevolking van het broednest. Let op: dat betekent niet dat alle rompen of kamers van de kast overbevolkt moeten zijn; het heeft alleen betrekking op de broedzone van het nest. In een behuizing met een kleine ruimtelijke inhoud, kan dit het hele nest zijn, maar in de door mensen gemaakte bijenwoningen, waar meestal meerdere 'kamers' in gebruik zijn, spelen andere factoren een rol, die de uitbreiding van broednest kunnen belemmeren.

Zo moeten wij er ons van bewust zijn dat de bijen de natuurlijke

neiging vertonen om de broedzone naar boven uit te breiden. Om één of andere reden, hebben de bijen het moeilijker om hun broednest lateraal uit te bouwen en zullen ze het maar zelden doen in neerwaartse richting. Een broednest kan bijv. de gehele middelste romp inbeslag nemen in een kast op drie rompen; de bovenste is grotendeels als voorraadschuur benut, maar de onderste romp is praktisch leeg. Toch is het broednest opgestopt; de moeder zal niet naar onderen trekken en er is evenmin uitbreiding naar boven mogelijk. Deze situatie zet het volk ertoe aan, een volksverhuizing te overwegen.

De koninginnenstof

Nog steeds weten we niet precies wat een overbevolkt nest ertoe aanzet om te gaan zwermen. Maar we vermoeden dat de verdeling van **de koninginnenstof** of 'queen substance' ontoereikend wordt, of onvoldoende functioneert.

Deze koninginnenstof is een feromoon dat de aanwezigheid van de koningin bij de bijen signaleert. Een plots en gelijktijdig uitlopen van grote aantallen jonge werksters, kan dit distributieprobleem nog in de hand werken, net zoals een gebrekkige ventilatie het gevoel van overbevolking nog kan versterken.

Deze koninginnenstof - *het (E)-9-oxo-2-deceenzuur* - wordt uitgescheiden door de kaakklieren van de koningin. Het feromoon komt vrij in de lucht, het wordt uitgesmeerd over haar lichaam, waar het wordt opgelikt door de werksters van haar hofstaat, die

het op hun beurt via de sociale voedseluitwisseling en het lijfelijk contact, weer verdergeven aan de andere bewoners van het nest.

Dit feromoon heeft - ondermeer - tot gevolg dat de aanmaak van moercellen wordt afgeremd en een opkomende zwermkoorts wordt afgekoeld.

De rol van het deaceenzuur bij de regulering van het zwermgedrag, maakt duidelijk hoe ogenschijnlijk willekeurig gedrag, toch gestructureerd kan zijn. Wanneer de werksters die helpen bij de bouw van de cellen, te weinig met koninginnenstof in aanraking komen, gaan ze moerdoppen bouwen. Dat doet zich o.a. voor, wanneer de populatie te groot wordt, zodat er te weinig feromoon beschikbaar is om alle individuen te bedelen; of wanneer de kast zo overvol geraakt, dat de draagsters van het feromoon gewoon niet zo ver komen tot bij de werksters in de uithoeken van de kast, of tot aan de uiterste rand van de raten. De cellenbouwende bijen in zo'n overvol nest, wisselen wellicht nooit voedsel uit met een 'hofdame' of komen nooit in fysiek contact met een andere werkster die nog wat van het koninklijk parfum op haar lichaam draagt. Dus gaan die bouwbijen koninginnencellen optrekken, waardoor de zwermvoorbereidingen in gang worden gezet.



Hier is geen weg meer terug: dit volk gaat zwermen ... (foto: N. Heeremans)

Bij meerderheid van stemmen

De bouw van de moerdoppen zelf, is een mooi voorbeeld van

'participerende democratie'.

Zelfs in een niet overvolle, maar normaal bezette kast, zal onderaan één van de raten een begin worden gemaakt met een aantal moerdoppen. Het bouwproces lijkt weinig gericht: in het begin worden er soms niet meer dan enkele schubjes was in verticale richting aangebracht, maar dat is een eerste signaal. Misschien plukt de volgende werkster wat was weg, nog een nadere kan nog meer was weghalen, maar de volgende zal misschien de schade herstellen enz. enz.

Elke bij brengt a.h.w. een stem uit voor of tegen zwermen. De voorstemmers zijn de bijen die de koninginnencel verder opbouwen; het zijn de bijen die te weinig of geen koninginnenstof meer ontvangen hebben. De tegenstemmers zijn de bijen die nog best tevreden zijn met de hen toebedeelde portie koninklijk feromoon; zij breken de aangezette cellen weer af.

Als men bijv. de koningin wegneemt, stopt de feromoonvoorziening helemaal en meteen verschuift de uitslag van de stemming: er komen nu meer bijen die was aan de moerdoppen toevoegen en minder die was weghalen. Na verloop van tijd is er een aantal koninginnendopjes klaar.

De voorbereidingen

In de late herfst breken de bijen alle moerdoppen en speeldopjes af. Tijdens de winter en in het vroege voorjaar zijn er geen koninginnencellen in de kast aanwezig. Voor de constructie van speeldopjes en moercellen, gebruiken de bijen meestal oude was, maar zij werken er wel nieuwe wasplaatjes doorheen, waardoor hier en daar lichtere vlekjes verschijnen. Wanneer deze witte spikkels in de speeldoppen talrijker worden, mag men dat beschouwen als één van de vroege

zwermtekens. Het aantal opgetrokken speeldopjes is eveneens een aanduiding voor het gevoel van overbevolking. Alleen weten we niet, welk aantal precies overeenkomt met een bepaalde graad van zwermkoorts. Sommige rassen zetten ook meer dopjes aan dan andere. Het is best mogelijk om bijv. in de ene kolonie 30 en meer speeldopjes aan te treffen, zonder dat er meteen gevaar dreigt voor zwermen, terwijl in een andere kast er maar een tiental worden gevonden bij hoge zwermkoorts.

Zo'n acht tot tien dagen voor de zwerm afkomt en de zwermkoorts dus naar haar hoogtepunt oploopt, gebeuren er verschillende dingen tegelijkertijd.

Ten eerste begint de koningin eitjes te leggen in de speeldoppen. Precieze gegevens daaromtrent zijn niet voorhanden, maar men neemt aan dat de werksters sommige daarvan nog opeten, in een poging om het onvermijdelijke nog even uit te stellen.

Ten tweede jagen de werksters de koningin over de raten, zodat ze flink afslankt en tot een derde van haar gewicht verliest. Haar eiafzet neemt gevoelig af om tenslotte helemaal te stoppen en haar bloed - hemolymfe - wordt dikker.

Ten derde: een aantal werksters gaat zich volzuigen met honing. Volgezogen bijen werken niet en hun wasklieren beginnen zich te ontwikkelen. Met honing verzadigde bijen nemen de nectar niet over van de thuiskomende haalbijen en ze helpen evenmin bij het indikken van de honing. Met nectar geladen speurbijen die bij hun thuiskomst geen geïnteresseerde afnemers aantreffen, reageren door er op uit te trekken en een nieuwe nestgelegenheid te gaan zoeken. Dit is het ogenblik waarop we langs heggen en hagen, of voor het vlieggat van de lokkorf, de

speurders aantreffen op hun inspectietoetocht voor een nieuw onderkomen.



Een tussenstop op weg naar de nieuwe behuizing (foto: collectie De Croock)

De volksverhuizing

Ca. 80 % van de bijen die in de zwerm het nest verlaten, hebben zich volgezogen met honing. Deze voedselvoorraad hebben zij nodig om de vlieginspanning te kunnen volhouden op hun tocht naar de nieuwe nestplaats, om de wasafscheiding te stimuleren bij aankomst en om bij slecht vliegweer eventueel een reserve achter de hand te hebben tijdens de eerste dagen van hun verblijf in de nieuwe behuizing.

Nieuwe raten moeten opgetrokken worden en de koningin moet zo vlug mogelijk weer aan de leg gaan; er verlopen immers 21 dagen vooraleer de nieuwe bijen kunnen ingeschakeld worden in het arbeidscircuit, meer bepaald dan bij de verzorging van jonge larven. Klaarblijkelijk grijpen er diepgaande fysiologische

veranderingen plaats, bij zowel de koningin als bij de bijen zelf.

En de imker ?

Van uit het gezichtspunt van de imkerpraktijk is het dus belangrijk om zwermen te voorkomen.

Wanneer een koningin begint af te slanken en ze minder eitjes gaat afzetten, worden er ook minder werksters geboren. Bovendien gaan de volgezogen bijen niet aan het werk. Wanneer speurbijen hun aandacht gaan richten op een nieuwe woonst, i.p.v. op nieuwe drachtvelden, betekent dat weer verlies voor de imker ...

Het onderkennen van de zwermplannen vereist een scherp aanvoelen en veel ervaring in de omgang met bijen.

Dat maakt precies het onderscheid uit tussen de betere imkers en alle andere.



Een nieuwe wind
in IMKERLAND

HONINGRAAT

Uw partner voor alle imkerbenodigdheden



Kasten in styropor en hout, miniplus, ramen in alle standaardformaten, alles voor de koninginnenweek, voederdeeg en vloeibaar voedsel, waswafel in alle formaten, varroa bestrijdingsmiddelen, Het zijn een greep uit ons uitvoerig assortiment imkerbenodigdheden.

Routebeschrijving:

U komt vanuit Antwerpen, Gent, Sint-Niklaas

» E17 - afrit 13, Waasmunster, richting Waasmunster, 1 km verder aan de stoplichten rechts. Op 50m aan de linkerkant.

U komt vanuit Dendermonde

» N41 Dendermonde-Sint-Niklaas, afrit Grembergen, 1e straat rechts richting Waasmunster, 7 km verder aan de stoplichten links. Op 50m aan de linker kant.

Opgelet: De Hoogstraat is een éénrichtingstraat. U kunt best parkeren aan de stoplichten, waar een ruime parking te vinden is.

Openingsuren: Ma en Woe: 17u - 19u

Vr: 16u - 19u

Za: 09u - 17u

Zo: op afspraak

e-mail : info@honingraat.eu

HOOGSTRAAT 31a

9250 WAASMUNSTER

Tel: 0494/66.00.94

Fax: 052/70.01.82

www.honingraat.eu

HOE DOEN ZE HET?

Alois Schotanus

Hoe slaagt een bijenzwerm erin om te blijven hangen tegen de onderkant van een dakoversteek, tegen het plafond van de schuur of aan die doorbuigende tak met enkele twijgen?



Hoe doen ze het?
(foto: collectie De Croock)

Dat is inderdaad de vraag die velen zich stellen wanneer ze een zwerm aantreffen tegen een gladde onderkant of aan de enkele twijgen van een doorbuigende tak. Dat schijnt helemaal in tegenspraak te zijn met de wetten van de zwaartekracht. Met welke middelen slagen die enkele bijen erin om die gehele tros van enkele kilo's opgehangen te houden?

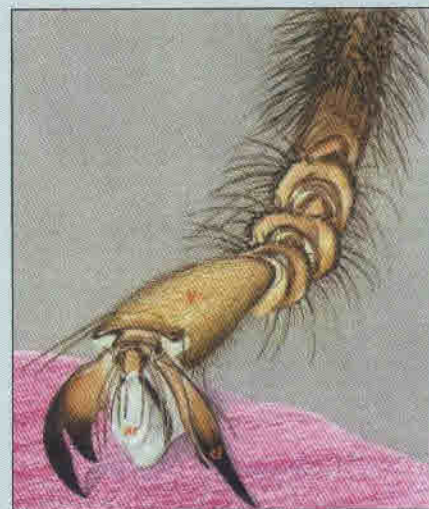
Waar halen ze die kracht vandaan om te beletten dat de hele zwik niet binnen de kortste tijd naar beneden dondert? Want het is niet voor enkele minuten of een uurtje of zo, maar ze houden het zonodig meer dan een dag vol! Krijgen ze dan nooit de kramp? Lost die wonderbaarlijke lijm aan hun pootjes dan nooit?

Neen, met lijm of spierkracht heeft het maar weinig te maken. Wel met enkele wetten uit de fysica.

Zo heeft men nog maar een goeie driehonderdvijftig jaar geleden de kracht van het luchtledige ontdekt.

Uit lang vervlogen schooljaren hebben we nog onthouden dat ene Otto von Guernicke, in 1650 in de stad Maagdenburg, de kracht van het luchtledige demonstreerde met twee halve bollen, die zó goed aan elkaar gehecht waren, dat een paardenspan ze niet van elkaar kon scheiden. Die 'Maagdenburgse halve bollen' waren niet aan elkaar gesmeed, geschroefd of gelijmd, neen, onze Otto had alleen alle lucht eruit gepompt en daardoor waren ze onafscheidbaar geworden.

In onze kinderjaren experimenteerden we met een holle sleutel, waaruit we de lucht zogen en waardoor de sleutel aan het tipje van onze tong bleef hangen. Voor een ander, iets moeilijker experiment, gingen we naar de schoenmaker. Hij hamerde een rond stukje zoollleder tot het hol stond. Dan trok hij met zijn scherpe els, er een sterke pikdraad door die hij aan de binnenkant van het leder van enkele knopen voorzag. Het geheel werd in water te weken gezet en vervolgens op een tegel of een andere gladde steen stevig met de voeten aangedrukt. Alzo konden we met de dunne pikdraad toch een relatief zwaar voorwerp optillen, alhoewel er geen kleefstof aan te pas kwam.



Bijenspoot met aan het uiteinde klauwtjes en hechtlapje (naar Goodman)

Wel, dat is zo ongeveer wat er zich voordoet wanneer onze bijen ondersteboven tegen de onderkant van een oversteek of aan de onderkant van een tak gaan hangen. Hun poten zijn namelijk ook uitgerust met een 'ventouse' ofte hechtlapje dat door een klier kan bevochtigd worden. Hoe gladder het oppervlak of hoe groter de last die op de bijenvoet uitgeoefend wordt, des te sterker spant het membraam in de bijenspoot zich op en des te steviger hecht hij zich aan het oppervlak in kwestie.

Daarin steekt de verklaring waarom een zwerm van enkele kilo's zwaar, wel de tak kan doen doorbuigen, maar niet naar beneden valt, omdat enkele tientallen bijen in een ondersteboven houding best in staat zijn het gewicht van duizenden aan elkaar geklitte nestgenoten te torsen.

Let wel, alleen de bijen die tegen de tak of aan een ander vlak aanzitten, hechten zich met hun hechtkussentjes vast. De andere bijen klampen zich met 'handen en tanden', met hun kaken en de

klauwtjes van hun poten aan elkaar.

Natuurlijk is die draagkracht niet onbegrensd en de wetenschap heeft berekend hoever dat draagvermogen wel kan reiken. Ze is tot de bevinding gekomen dat - in theorie althans - een luchtledig gemaakt zuignapje met een aanhechtingsoppervlak van 1 cm², in staat is om 1 kilo en 33 gram te

torsen.

Het hechtlapje van een werksterbij heeft in opgespannen toestand een oppervlakte van één zestigste van een cm².

Elke bij heeft zes poten; tien bijen hebben dus samen zestig hechtlapjes met een totale oppervlakte van ca. één cm². Dat is dus ruim voldoende om een zwerm van 1 kilo te dragen. Vijfentwintig

bijen houden dan een zwerm van 2,5 kilo boven de grond en dan hoeven ze niet eens tot het uiterste van hun uithoudingsvermogen te gaan.

Dat is nog minder het geval wanneer de taak wordt verdeeld over honderden bijen, zoals dat in de praktijk bij een zwerm meestal het geval is.



Vereniging voor Rasverbetering van Kleine Huisdieren

Vereniging zonder winstoogmerk

Biedt aan:

CARNICA-TROISECK KONINGINNEN 2008

Bevrucht, gemerkt en met afstammingsbewijs - Zeer zacht en zwermtraag.

Prijs per koningin.... **28,00 euro**

Bestelling en inlichtingen:

RKH vzw Corneel Dewindt, Teerlingstraat 22, 9170 Meerdonk

tel. 03- 773.32.32 fax 03-773.12.88

corneel.dewindt@gmail.be

"KREVERHILLE"

CARNICA-Bevruchtungsstand,

Langeweg 8

Ossenisse, Zeeuws-Vlaanderen

Geopend van 1 juni tot 1 augustus.

Op aanvraag kan iedereen inlichtingen bekomen over de standregels en de opgestelde darrenvolken.

Lid worden van **RKHvzw** voor slechts 15 euro kan met alle bijhorende voordelen.

Groepsbezoeken tussen 15 mei en 1 oktober zijn mogelijk, na afspraak

KUNNEN BIJEN HOREN?

Alois Schotanus

Wijlen 'meester' Jos Raeymaekers van de 'De Rosse Bie', placht in zijn praktijklessen ons altijd voor te houden dat we voorkomend met onze bijen moesten omgaan. We mochten ze niet overvallen als een dief in de nacht. Wanneer we aan de bijenvolken gingen werken, waren we verplicht om onze komst aan te kondigen en onze bedoelingen beleefd kenbaar te maken. Dat konden we het best doen door eens flink tegen het front van de kast of op de dekplank te kloppen met onze kneukels.

Aan het geluid waarmee de bijen op dat getrommel of op die droge trap reageerden, kon je horen of het volk nog moergoed was, zo beweerde hij. Een kort verhevigd opbruisen van het volk duidde erop dat de moeder nog aanwezig was, terwijl een aanhoudende huiltoneel op moederloosheid zou wijzen ...

Vaak klopte die theorie ook wel, maar even vaak was er van een reactie op de klopping op de voordeur geen sprake. Soms kon men tegen de kast blijven aantrappen, zo erg zelfs dat het niet netjes meer was, maar de bijen gaven geen krimp en geen geluid.

Bij andere gelegenheden maakten we een kast open, precies omdat het volkje zo'n drukte maakte, dat we vreesden dat het hopeloos moederloos geworden was. Toch bleek de koningin wel degelijk aanwezig te zijn en nog goed aan de leg ook.

Bijen kunnen dus beslist zelf geluid produceren; ze kunnen het geluid ook registreren. Maar over de interpretatie van wat zij waarnemen, weten we nog maar weinig met zekerheid.

Elke imker met een beetje aandacht voor zijn bijen, kan het onderscheid maken tussen het zacht zoemend hummen van drukbezette haalsters bij een slaande dracht en het pisinijdig snorpen van gewekte waaksters die bij de ontdekte rustverstoorder op zoek zijn naar een geschikt plekje om hun angel in te planten.

Een volk dat volop in de zwermvoorbereiding zit, brengt eveneens zeer specifieke geluiden voort.

In de zestigerjaren van de vorige eeuw, bestudeerde ene Eddy Woods, een geluidstechnicus bij de BBC, die ook imker was, de geluiden in een bijenvolk.

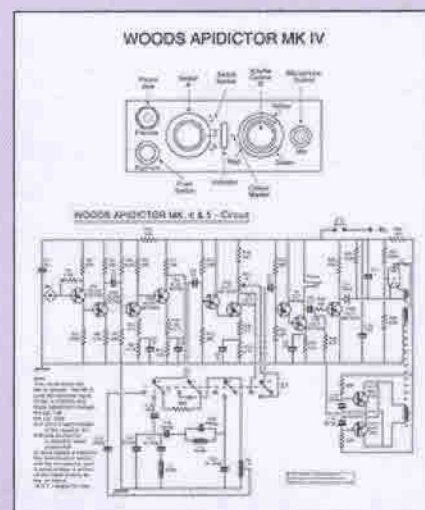
Hij beweerde dat hij op grond daarvan het afkomen van een zwerm zeer precies kon voorspellen.

In 1964 construeerde hij een toestel dat hij 'Apidictor' doopte. Daarmee kon de imker luisteren naar de geluiden in de kolonie, zonder de kast te openen. Een bedreven operator zou alzo zijn kasten kunnen controleren op zwermvoorbereidingen, zonder ook maar onder de dekplank te moeten kijken.



Frontpaneel van de Apidictor, waarvan 300 ex. verkocht werden

Het was een erg gecompliceerd en dus ook een zeer duur apparaat. Tegen het moment dat de lampjes van de 'Apidictor' begonnen te flikkeren, hing de zwerm meestal in de takken.



Schema van Woods' Apidictor op www.beesource.com

Achteraf kon men inderdaad het onderscheid in geluidsterkte op een grafiek aflezen, maar dan was het te laat.

Het toestel werd nooit erg populair en het verdween na korte tijd in de vergetelheid. Maar het had wel onweerlegbaar aangetoond dat bijen geluiden variërend in sterkte, konden produceren.

Honingbijen hebben geen organen die ook maar in het minst op onze oren zouden gelijken. Bovendien moeten we er toch even op wijzen dat het niet onze oren zijn die 'horen'.

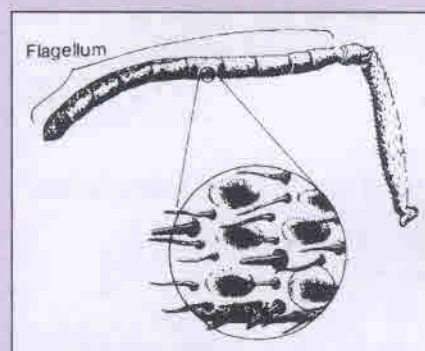
Die flappen links en rechts van ons hoofd, ontvangen slechts de geluidsgolven die in impulsen worden omgezet voor verdere transmissie tot in onze hersenen, waar ze geïnterpreteerd worden en betekenis krijgen.

Alhoewel de bijen dus geen 'oren' hebben, zijn ze toch niet doof, zoals wel eens wordt beweerd. Ze zijn echter niet in staat om de geluiden in de lucht te horen, die wij, mensen, kunnen registreren.

Maar dit is eerder een voordeel voor ze, als we de kakofonie van gezoem en gegons in de kast in overweging nemen. Bovendien hoeven de bijen de bloemen niet te horen om ze te vinden.

Maar bijen kunnen wel degelijk horen; ze kunnen geluid registreren en daartoe bezitten ze tenminste drie organen.

Een eerste stel geluidsreceptoren bevindt zich in de poten. Het bestaat uit een dun membraan, dat door geluid in de raten aan het trillen wordt gebracht. Deze structuur vangt o.m. de boodschappen op die uitgewisseld worden tussen de vrij rondlopende tutende koningin en de kwakers die nog in de cellen opgesloten zitten.

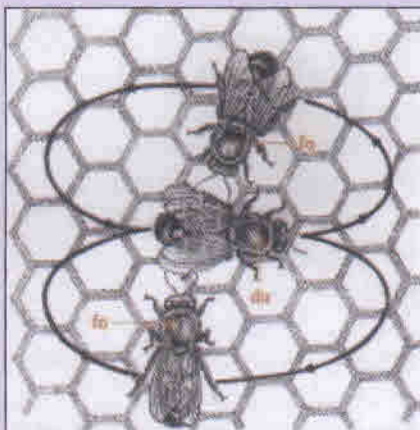


De antennes bevatten structuren waarmee bijen geluid kunnen detecteren.

De andere twee hoorapparaten van de bij bevinden zich op de antennes: één aan de basis en het

andere op ongeveer een derde van de lengte, precies daar waar een knik in de antennes zit. De antennes gedragen zich als miniatuurstemvorkjes en resoneren alleen bij geluiden van een bepaalde frequentie.

De antenne als geheel gaat aan het trillen door geluiden met een frequentie die op of onder onze gehoorrens ligt en overeenkomt met ca. 20 trillingen per seconde. Dit frequentiebereik stemt overeen met een element in de bijendans. Het topje van de antenne daarentegen, resoneert bij een veel hogere frequentie, variërend van 250 tot 300 trillingen per seconde. Ook deze frequentie maakt deel uit van de boodschap die door de kwispeldans wordt overgebracht.



Dansende haalbij (da) brengt met de vleugels geluid voort dat de volgsters (fo) met de antennes registreren

Terwijl ze dus doof zijn voor geluiden in de buitenwereld, kunnen de bijen de signalen capteren van de dansende werkster waar ze het dichtstbij zitten, zonder gestoord of afgeleid te worden door het lawaai in de kast. Doordat ze alleen gevoelig zijn voor een klein gedeelte van de akoestische bandbreedte, kunnen ze tegelijkertijd alle niet ter zake doende geluiden in hun rusteloze wereld, wegfilteren.

Maar het omgekeerde is ook waar: zonder de captatie van het geluid dat door de voordanser wordt geproduceerd, kunnen de gerekruteerde nadansers onmogelijk de geadverteerde voedselbron terugvinden. 'Stille' voordansers - die men het zwijgen had opgelegd door hun vleugels te knippen - konden de andere bijen de weg naar de voedselbron niet tonen, ook al dansten ze nog zo fel.

Het lijkt er dus op dat precies die geluiden die wij, mensen, niet kunnen horen, erg belangrijk zijn voor de bijen.

IMKERHUIS "DE WILGENTUIN"

HEEREMANS NORBERT
RESSCHEBEKE 12
9320 EREMBODEGEM-AALST
TEL. 053-66.76.52

Openingsuren: woensdag tot vrijdag van 10 tot 20 u.
(nov-dec-jan-feb) gesloten om 18 u.)
zaterdag van 10 tot 18 u.
gesloten op zondag, maandag en dinsdag

ALLE BIJENMATERIALEN

specialiteit: ramen in alle gekende maten
jonge koninginnen uit eigen stam geselecteerd
vier imkersgeneraties: levering is mogelijk vanaf half juni
e i g e n w e r k p l a a t s



Eigen bevruchtungsstand
met
geselecteerde darrenlinie.

BUCKFASTKONINGINNEN

Standbevruchte F1-koninginnen
uit de exclusieve selectie van
Eugen Neuhauser
uit Oostenrijk.

Eigen bevruchtungsstand
met
geselecteerde darrenlinie.

Gaston Van de Vloet

Pachtersdreef 94
2580 Putte

Tel./fax: 015-75.50.86
GSM 0477-39.27.39

MA'AR - Ethiopische honing met Belgisch tintje

Kaatje Segers K.U.Leuven

Ma'ar - Honing in Tigray

In Tigray, de meest noordelijke regio van Ethiopië, leeft meer dan 90% van de mensen van laag-technologische en kleinschalige landbouw. Schaarste en degradatie van land en onbetrouwbare neerslag zorgen er voor relatief lage oogsten. Bijenteelt is een belangrijke aanvullende bron van inkomsten voor veel Tigrese boeren.



Imkers verkopen honing in bulk op de markt van Hagere Selam

Honing is een luxeproduct: een kilogram honing kost op de lokale markt meer dan drie daglonen. Daarnaast speelt honing een belangrijke socio-culturele rol. Het symboliseert 'de goede dingen des levens' en is een bijzonder geschenk.

Opbrengsten uit lokale bijenkorven zijn echter beperkt en de kwaliteit van de honing is wisselvallig. Daarom proberen overheden en ngo's imkers ervan te overtuigen hun 'traditionele' bijenkorven in leem en stro te ruilen voor 'moderne' houten korven. Maar die omschakeling blijkt moeilijker dan verwacht. Er is weinig ervaring met bijenteelt in deze nieuwe korven en de opbrengsten stellen vaak teleur. Bovendien zijn de moderne korven erg duur. Veel

boeren durven daarom de stap naar moderne bijenteelt niet te zetten, of grijpen na een mislukte poging terug naar hun vertrouwde lemen korven.

Ma'ar - De vzw

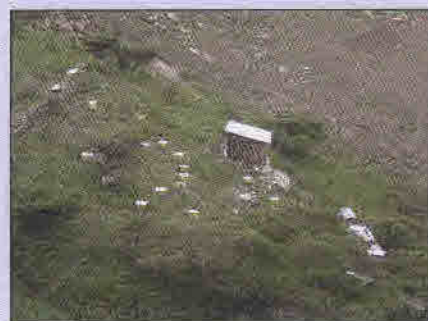
Ma'ar-Tigrinya voor honing- is een Belgische vzw die imkers in Tigray ondersteunt. Recent ging met de hulp van Ma'ar een 'Boeren Innovatiecentrum' van start in Hagere Selam, een marktstadje in het hoogland van Tigray. In deze 'experimentele imkerij' krijgen imkers de kans om te werken aan materialen en technieken die de honingproductie en de kwaliteit ervan kunnen verhogen, de gezondheid van de bijen kunnen verbeteren, enzovoort. Imkers bedenken er samen oplossingen voor problemen die ze zelf ondervinden. Daarnaast wordt bestaande lokale en wetenschappelijke kennis in het Innovatiecentrum bijeengebracht en zo ruim mogelijk verspreid.



De eerste honing uit het Boeren Innovatiecentrum

Behalve rond innovatie werkt Ma'ar rond bijenteelt in natuurgebieden en de vermarkting van honing. Ma'ar probeert vrouwen en landloze boeren actief bij haar werking te betrekken. Het is de

bedoeling dat via de coöperatieve economie een deel van de activiteiten op termijn onafhankelijk wordt van externe fondsen.



Met steun van Ma'ar plaatsen imkercoöperatieven bijenkorven in natuurgebiedjes, een win-win situatie

Interesse? Suggesties? Ma'ar steunen?

Met vragen of suggesties kan u terecht op info@vzwmaar.be. U kan Ma'ar steunen door lid te worden; het lidgeld bedraagt 10 euro per jaar. E-mail uw naam en adres en stort jaarlijks 10 euro op rekeningnummer 979-2145139-86 (mededeling: naam + lidgeld). U ontvangt dan onze digitale nieuwsbrief en u blijft zo op de hoogte van onze activiteiten. Een vrije bijdrage is uiteraard ook welkom.

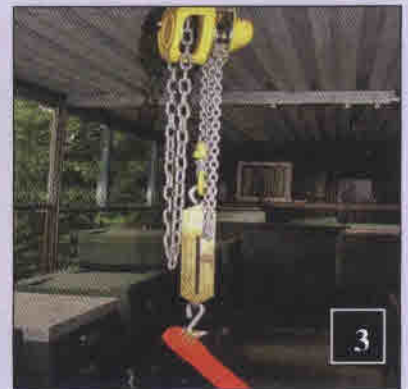


www.vzwmaar.be
Foto's: Kaatje Segers

HEFTOESTELLEN

Chris Van Gampelaere

Vaak wordt gezegd dat de imkerij veroudert, waarmee bedoeld wordt dat de meerderheid van de imkers al een respectabele leeftijd bereikt heeft. Juni is het hoogseizoen voor de imker en we moeten toegeven dat, in deze periode, de kastimkerij best zware arbeid is. Zeker wanneer de honingzolders goed gevuld zijn. Ook jonge mensen worden steeds vaker geconfronteerd met rugklachten. Bovendien zijn er in vergelijking met vroeger veel meer dames die gefascineerd zijn door bijen en hun vrije tijd hieraan willen spenderen. Er is echter meer nodig dan stijve spieren, stramme gewrichten of een gebrek aan spierkracht om een imker van zijn/haar hobby weg te houden. En inventief als imkers zijn, bedenken zij allerlei hulpmiddelen om hun taken te verlichten. We tonen u hierbij een aantal hefsystemen die werkelijk het verschil kunnen maken.



1. Dit systeem is een vaste constructie in de bijenhal en is buiten de hal niet bruikbaar. Het draagelement hangt aan een takel die bevestigd is aan een rail. Deze rail is op haar beurt gemonteerd op twee parallel lopende rails. Hierdoor kan men de bijenkast zowel van links naar rechts als van achter naar voren transporteren.
2. Tussen de takel en het draagtoestel kan een veerbalans gehangen worden. Hierdoor is het mogelijk om op elk moment het gewicht te bepalen zonder het volk te storen. Dit is vooral interessant in het voorjaar om de voedselvoorraad te controleren.
3. De takel wordt met de hand bediend. Door links of rechts aan de ketting te trekken, wordt de kast opgetrokken of neergelaten.

Toestel en foto's: Roger De Croock, rdcroock@pandora.be 052-22.27.18



1. Dit systeem is vergelijkbaar met dat van Roger De Croock. De op en neergaande beweging van de kast gebeurt door te draaien aan de hendel.
2. De bout die de verbinding maakt tussen de takel en het draagelement, zorgt ervoor dat de kast in alle richtingen kan rondgedraaid worden.
3. De stangen die de kamers dragen, zijn gemakkelijk te vervangen door lange exemplaren, waardoor 3 kamers plus bodem tegelijk opgetild kunnen worden.

Toestel en foto's: Chris Van Gampelaere, chris.vg@telenet.be 0475-50.09.01



1. Een rail is bevestigd aan het plafond over de ganse lengte van de bijenhal juist boven het middelpunt van de kasten. Hierdoor kunnen de kasten enkel van links naar rechts verplaatst worden.
2. Aan de rail hangt een elektrische takel.
3. Het draagstel is bevestigd aan de takel.
4. Het draagstel wordt aan de voor- en achterzijde van de kasten bevestigd. Een druk op de knop brengt de takel in een op- of neerwaartse beweging.

Toestel en foto's: Jan Hoes, janhoes@skynet.be 03-383.60.35



1. Het toestel kan in alle richtingen verplaatst worden.
2. Het op en neergaan van de draagarmen gebeurt door bediening van de draaihendel.
3. Dit toestel is zowel bruikbaar in de bijenhal als er buiten.

Toestel en foto's: Jef Pollet, 013-31.17.58



Dit systeem is overal te gebruiken en kan meegenomen worden naar de drachtgebieden. De draagarmen gaan op en neer door aan de hendel te draaien. Tijdens het transport van de kast rolt het geheel op 2 wielen. De kast leunt tegen de hoge leuning. Het is te vergelijken met een steekwagen.

Toestel: Louis Laeremans, 015-62.38.05

Foto: Hendrik Trappeniers

1. Deze constructie werkt met een elektrische takel en rijdt zonder problemen op een oneffen terrein. Na bevestiging van het draagstel aan de bovenkamer wordt de kamer met een druk op de knop opgetild en kan ze naar voren geschoven worden waardoor de onderkamer vrijkomt voor controle.
2. Dit toestel is ontworpen voor gebruik in de bijenhal en het vraagt een gladde ondergrond. De hefbeweging gebeurt pneumatisch. Wanneer de bovenkamer losgemaakt is van de onderkamer kan men ze naar voren schuiven om de onderkamer te controleren.

Toestel: Roger Penninckx, 02-720.87.33 - Foto's: Hendrik Trappeniers



Met een receptje méér, en wat informatie eromheen, hebben we deze rubriek in een nieuw kleedje gestoken. We willen vooral *oude honingrecepten* behoeden voor vergetelheid, maar ook bereidingen met andere bijenproducten en typische streekgerechten, zijn hier op hun plaats. Vragen, suggesties en goede recepten zijn welkom bij liliane.beuckelaers@skynet.be of via de post bij Jef Beuckelaers, Sneppelaar 4, 1840 Londerzeel.



RECEPTEN

Goudappel, lekker en gezond Imkersporto, een delicatessen

Goudappel, lekker en gezond een recept van Hendrik Verslegers **Jef Beuckelaers**

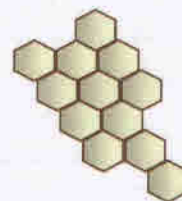


Twee subtiële drankjes voor de eindejaarsfeesten, maar nu voorbereiden!



Ingrediënten Goudappel

- ⊗ 12 dennenappeltjes
- ⊗ 1 liter alcohol 90 % vol.
- ⊗ 2,5 liter water
- ⊗ 3 potten vloeibare honing



Bereiding Goudappel

- ⊗ Rond 1 juni de dennenappels plukken, afwassen en afdrogen.
- ⊗ Ze in 4 delen snijden en in een emmer met deksel doen.
- ⊗ De alcohol erover gieten en 10 weken laten trekken.
- ⊗ Door een neteldoek gieten. In dit aftreksel de 3 potten vloeibare honing oplossen.
- ⊗ Dan het water toevoegen en laten bezinken (reststoffen van de honing) = klaren.

Gezondheid!

Imkersporto, een delicatessen

Porto is een met wijnalcohol versterkte wijn, afkomstig uit de vallei van de Douro in Portugal. Het is een typische dessertwijn met een weelderige, evenwichtige en pittige, maar toch subtiële likeurachtige smaak. In de Portugese wet wordt deze drank aangeduid als 'Vinho do Porto'. De creatie vergt een harmonieus samenspel van zoetheid, alcohol, tannine en ontelbare aroma's en smaken. Met ons recept proberen we een behoorlijke imitatie te geven van deze heerlijke delicatessen!

Ingrediënten Imkersporto

- ⊗ 4 liter gewone rode wijn
- ⊗ 0,5 liter alcohol 96 % vol.
- ⊗ 700 gram vloeibare honing
- ⊗ 20 groene okkernoten,
- ⊗ 2 kruidnagels
- ⊗ 1 kaneelstokje
- ⊗ 25 korianderzaadjes



Bereiding Imkersporto

- ⊗ Pluk de noten vóór 15 juli, was en droog ze af (de groene bolster zit er rond en de inhoud is nog mals!).
- ⊗ Snij de noten in 4 stukken en breng ze in een afsluitbaar recipiënt (emmer met deksel of Dame Jeanne met stop).
- ⊗ Los de honing op in de wijn en giet over de noten. Breng de kruidnagels, het kaneelstokje en de korianderzaadjes bij de noten. Voeg als laatste de alcohol toe. Afsluiten.
- ⊗ De eerste 3 dagen af en toe opschudden, nadien om de week. Laat alles 6 tot 8 weken trekken.
- ⊗ Giet door een neteldoek en doe op flessen.
- ⊗ Laat rusten op een koele plaats tot de feestdagen.

BIJENWEIDE

Bijenvriendelijke projecten in Vlaams-Brabant

Hendrik Trappeniers

De voorbije maanden zijn er, door samenwerking tussen het Vlaams-Brabantse provinciebestuur, het Vlaams-Brabants Verbond van Imkersverenigingen en de Vlaams- Nederlandse Imkersfederatie, plannen uitgewerkt om de imkers - en hun bijen - te steunen.

In oktober 2007 werd er door enkele afgevaardigden van het VBVI contact genomen met medewerkers van de Kabinetten van Landbouw en van Leefmilieu - respectievelijk onder de bevoegdheid van député mevr. Swinnen en dhr. Olbrechts - in verband met mogelijke subsidies voor enkele projecten die we met de hulp van de provincie wilden lanceren.

Een onderzoeksproject naar solitaire bijen in het provinciaal domein Het Vinne, liep op niets uit bij het kabinet Leefmilieu, maar een paar andere initiatieven werden met succes gelanceerd zoals u verder kunt lezen.

Ondertussen was er ook een samenwerking op gang gekomen tussen het VBVI en de VNIF om een cursus voor beginnende imkers te organiseren in de Glabbeekse fruitveiling.

Met 53 vlijtige cursisten werd dit een groot succes! Logistieke steun kwam er van het provinciale Kabinet Landbouw en van de Belgische Fruitveiling.

Naast dit eerste gemeenschappelijk initiatief groeiden in het provinciebestuur nog een paar andere projecten die de samenwerking tussen imkers, fruittelers en landbouwers moesten bevorderen. De mooie folders *Bijen en Koolzaad*, *Bijen en Fruitteelt* en *Zaai een bloemenweide* zijn hiervan het resultaat. Zie www.vlaamsbrabant.be/landbouw.

Aangaande het Bijenweiden-project citeer ik graag deputé mevrouw Swinnen tijdens de persconferentie in de Brabantthal op 6 april : *'De voorbije jaren hebben de Vlaams-Brabantse imkers de alarmbel geluid omdat ze een grote bijensterfte vaststelden. Door een gebrek aan stuifmeel in juli en augustus komen de bijen verzwakt uit de winter wat rampzalige gevolgen heeft tijdens het actieve bijenseizoen. Deze bijensterfte is niet alleen slecht voor het ecologisch evenwicht maar het heeft ook een negatief effect op de land- en tuinbouw in onze provincie. De bijen zorgen immers voor de bestuiving en bijgevolg ook de zaadvorming van planten, en heel specifiek, de fruitbomen. Daarom starten we, in samenwerking met de imkersverenigingen, een actie waarbij onze inwoners gratis een zakje bloemenzaad kunnen afhalen op een aantal verdeelpunten verspreid over de hele provincie.'*

In de loop van de maand april werden er, op 8 verschillende plaatsen, zowat 1500 zakjes van 200 g verdeeld (Tübinger- en Brandenburgermengsel). Voldoende om een extra bijenweide van 15 ha te creëren. Het Limburgse Bijenweidenproject diende hierbij als voorbeeld.

De folders werden uitgewerkt door de mensen van het Kabinet Landbouw, met de deskundige hulp van dr. Michel Asperges en Roeland Vaes. We mogen ook Staf Kamers en de Leuvense imkers feliciteren voor de mooie stand die zij opbouwden in de Brabantthal tijdens het *Salon Ideaal Wonen*. Veel andere imkers van het VBVI droegen hun steentje bij, en zorgden voor foto's, coördinaten en nazicht. De samenwerking met de VNIF liep via Pierre Vanrijkel.

We danken het provinciebestuur en alle betrokkenen, en hopen van harte op een vervolg!
Ons leefmilieu kan er alleen maar beter en fleuriger door worden!



VERENIGINGSLEVEN

Diploma's Meester-Imker in Neerbrabant



De Koninklijke Imkersgilde Neerbrabant is trots dat zij op 12 april ll. in Opwijk de diploma-uitreiking kon organiseren van haar cursus Meester-Imker. Van de 23 cursisten voltooiden er 20 de cursus waarbij verscheidene cursisten hoge onderscheiding behaalden. De jongste deelnemer is 19 jaar oud.

Van de gelegenheid werd ook gebruik gemaakt om het 'Bijen- en insectenhotel' in het park van het Gemeenschapscentrum in te huldigen in aanwezigheid van burgemeester en schepenen. Het initiatief van de Opwijkse Honingbie kreeg veel lof toegezwaaid onder ruime belangstelling van de verzamelde pers.

Meer foto's kan men vinden op <http://www.flickr.com/photos/8975558@N05/sets/72157604643566884/>

Kon.VIB op zoek naar originele en mooie honingetiketten tijdens congres te Geel

Ben je creatief, kan je goed overweg met pen en potlood of computer, neem dan deel! Er is trouwens een mooie geldprijs van 500 euro aan verbonden. Alle inzendingen moeten aan de volgende voorwaarden voldoen: DIN A4-pagina met daarop in het midden één honingetiket van 10 cm bij 5 cm, voorzien van het woord **Honing**. Géén verdere gegevens zoals adres, houdbaarheidsdatum, gewicht, enz. De wettelijke vermeldingen en het logo van de Kon.VIB zullen er later op aangebracht worden. Vrij van auteursrechten. Jpeg-formaat. **De coördinaten van de auteur nergens op het blad aanbrengen!** Voeg een afzonderlijk kaartje bij je ontwerp als je via de post deelneemt. Voor meer info zie adres hieronder.

Inzendingen moeten **ten laatste** op 15 juli 2008 toekomen bij Julien Dedapper, Oostbergen 1, 2460 Kasterlee, e-mail: julienededapper@telenet.be, tel. 014-85.06.45. De verkiezing (door stemming) van het mooiste en aantrekkelijkste etiket én ook de prijsuitreiking, zullen plaatsvinden tijdens het congres op 6 september a.s.

IMKER HERMAN TORFS

**Groothandel in Belgische honingsoorten, gegarandeerd van eigen bijen:
koolzaad- en zomerhoning**

**Bijenvolken te huur voor kappen en serres
Tel. 016-56.87.64 of 0497-19.99.60**

OP HET FORUM IN APRIL

Ghislain De Roeck

We blijven berichten over relevante onderwerpen die op het forum aan bod komen. Wilt u alsnog actief aan het forum deelnemen, stuur dan een mail naar bijen@cari.be met daarin uw naam en adres. Het robotprogramma dat de uitwisseling beheert, zal daarop reageren d.m.v. een mail die een aantal informatie bevat. Als u die mail 'leeg' beantwoordt, kunt u meteen aan de debatten deelnemen. En dan nog dit: de hierna vermelde documenten kunnen integraal nagelezen worden op http://euphonymet.be/archief_bijen. Daar kunt u ook alle uitgewisselde berichten raadplegen die vaak even interessant zijn als deze die we hierna publiceren.

Kasten ontsmetten

Een forumdeelnemer vroeg waarmee de kast van een gestorven volk kan gereinigd worden. De antwoorden wezen eerst en vooral op het belang van het kennen van de doodsoorzaak. Normaal volstaat wassen met warm water en zeep, maar als er ziekte in het spel is, moet er ook ontsmet worden. Een brandertje bewijst dan goede diensten, tenminste voor kasten in hout. Voor isomo-kasten zijn er:

- een mengsel van water en bleekwater (verhouding 10/1);
- de allesreiniger St.-Marc die soda bevat, maar ruim bioafbreekbaar is en
- een mengsel van water en soda (verhouding 100/6).

De mengsels worden tot 70°C verwarmd, ook houten kasten kunnen hiermee ontsmet worden. Een abonnee hoorde Lei Hensels, bekend van o.a. het Vlaamse Imkerscongres te Leuven in 2006, over dit onderwerp spreken. Lei raadde als ontsmettingsmiddel het product Halamid-D aan dat bacteriën, virussen en schimmels doodt en gebruikt wordt in de agro- en voedingsindustrie. Het is onschadelijk voor de honing en de was.

Eén abonnee ontsmet zijn bodems met Dettol, ook een bekende bacteriëndoder. Voor zijn broedkamers gebruikt hij het niet omdat hij de risico's ervan voor de bijen, de honing en de was niet kent. Welk middel er ook gebruikt wordt, er wordt steeds flink nagespoeld.

Volledigheidshalve moet gezegd dat een paar deelnemers zweren

bij het ontsmetten d.m.v. een vlam. Volgens hen zit er al genoeg 'chemie' in onze bijenkasten. Om over na te denken.

Nosema ceranae

Nosema ceranae werd in 2004 voor het eerst in Spanje 'ontdekt' in *Apis mellifera*-volken. Mariano Higes, van het Spaanse onderzoeksinstituut *Centro Apicola de Marchamala*, vermoedde meteen de veroorzaker van de verdwijnsiekte te hebben gevonden. Onterecht, waarschijnlijk.

Hoewel nog niet alles geweten is over de virulentie van deze parasiet, blijkt uit Amerikaans onderzoek dat de aanwezigheid ervan in *Apis mellifera*-volken van veel eerder dateert, alleszins van vóór de vaststelling van de verdwijnsiekte (*CCD - Colony Collapse Disorder*) in de VS.

Het *USDA-ARS Bee Research Laboratory* in Beltsville, USA, onderzocht stalen van bijen verzameld tussen 1995 en 2007 en vond niet alleen geen direct verband tussen nosema-besmetting en CCD, vreemd genoeg was *Nosema ceranae* zelfs de enige nosemasoort die in de stalen aangetroffen werd. Tot dan werd aangenomen dat de nosema-exclusief veroorzaakt werd door *Nosema apis*. Wanneer en waar *Nosema ceranae* van haar oorspronkelijke gastheer *Apis Cerana* overgestapt is naar *Apis mellifera* blijft een geheim. Lees meer in: *Nosema ceranae is a long-present microsporidian infection of the European honeybee in the US* op ons hiervoor vermeld webarchief.

Kalkbroed

Naar aanleiding van een vraag over het voorkomen en bestrijden van kalkbroed is gebleken dat de laboratoria Janssen in Slowakije een bestrijdingsmiddel op de markt hebben op basis van Enilconazole. Het wordt er verhandeld onder de handelsnamen 'Imaverol' en 'Clnafarm'. Het bestaat in drie formuleringen: als rookkaars, als spray en als druppeloplossing. Voor alle duidelijkheid: het middel is in België niet toegelaten om in bijenkasten te worden gebruikt. Meer info in: *Wiegendood in de bijenkorf* in het archief 'Bijen'.

In de marge van deze discussie was er ook aandacht voor het feit dat linolzuur, een vetzuur uitgescheiden door de schimmel *Ascosphaera apis*, die kalkbroed veroorzaakt, zou beletten dat de sporen van Amerikaans vuilbroed zich ontwikkelen. Dat vetzuur zit overigens ook in de was. In theorie moeten we ons dus weinig zorgen maken over de mogelijkheid dat waswafels sporen bevatten van *Bacillus larvae*, verwekker van Amerikaans vuilbroed, ze zouden zich toch niet kunnen ontwikkelen. Te mooi om waar te zijn? Misschien. Hoe dan ook, onderzoek hierover dateert uit de negentiger jaren. U leest er meer over in: *Identification of linoleic acid as an antimicrobial agent from the chalkbrood fungus Ascosphaera apis and Antimicrobial activity of fatty acids against Bacillus larvae the causative agent of American foulbrood disease* op onze site.

Om 10.00 u. start Wim Reybroeck zijn uiteenzetting 'De kwaliteitsaspecten van honing'. Ze bestaat uit twee delen: 'De kwaliteit van Vlaamse Honing' en 'De kristallisatie van honing: hoe gebreken voorkomen?'.
Om 14.00 u. neemt prof. dr. Frans Jacobs het woord. 'Is er toekomst zonder bijen?' is een voordracht waar menig imker, maar evengoed niet-imker heel wat van zal opsteken.
Wie wil deelnemen aan deze voordrachten, wordt vriendelijk verzocht zich vóór 20 juni in te schrijven. Op deze manier kunnen wij zorgen voor de voordrachtnota's, koffie, plaats, enz. voor elke deelnemer.
Uiteraard is de Experimentele Bijenhal de hele dag door te bezoeken.
Alles kan plezant beëindigd worden in de bar waar men gezellig kan bijpraten met de andere bezoekers.

OPENDEURDAG EXPERIMENTELE BIJENSTAND

PROGRAMMA

10.00 - 12.00 :

SYMPOSIUM

"KWALITEITSASPECTEN VAN HONING"

- Kwaliteit van Vlaamse Honing

- Kristallisatie van honing:

'Hoe gebreken voorkomen?'

door Wim Reybroeck (ILVO)

14.00 - 15.00 :

"IS ER TOEKOMST ZONDER BIJEN?"

door Prof. Dr. F.J. Jacobs (Ugent)

DOORLOPEND

rondleidingen op de Experimentele Bijenstand,

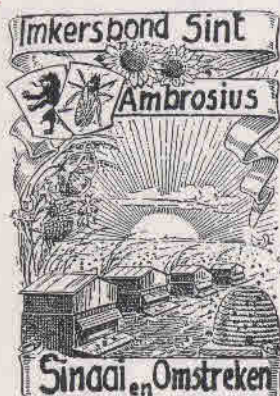
demonstraties imkertechnieken,

doorkijkkasten, ITP-project,

honing slingeren, gezellig samenzijn...

ZONDAG 29 JUNI 2008 van 10.00 tot 17.00

KRIJGSLAAN 281 - S33, 9000 GENT, campus STERRE



Ben je bezorgd om de natuur en ons leefmilieu?

Wil je actief meewerken aan natuurbehoud?

Zoek je een mooie en leerrijke hobby?

Wil je de bestuiving van je eigen aanplantingen bevorderen?

Wil je er zelf nog een potje honing aan overhouden?

Dan ben jij misschien een nieuwe imker!

Maak via onze basiscursus 'beginnend imker' vrijblijvend kennis met de boeiende wereld van de bijen en bijenteelt!

Te Sinaai: locatie wordt meegedeeld na inschrijving!

Start op 19/10/2008 - eindigt op 18/01/2009: 10 lessen op zondagvoormiddag, telkens van 9 tot 12 uur.
Begeleiding gedurende het bijenseizoen 2009 met praktijkdemonstraties en peterschap.

Inschrijven bij de Sinaaise imkersvereniging

door **25 euro** te storten op rek.nr. 000-0569994-22 met vermelding: cursus Sinaai + naam deelnemer.

Naam, adres, tel. en e-mailadres doorgeven aan één van de infoadressen.

Inbegrepen in de inschrijvingsprijs: cursusmap en 'Werkboek Bijen Houden' van J.J.Speelziek.

Info bij: Hugo Schelfhout, tel. 03-772. 58. 35, e-mail: hugo.schelfhout@telenet.be

Eric Bruggeman, tel. 09-355.89.29, e-mail: eric@bruggeman.info

Bijenmarkt

Zondag 29 juni van 9 tot 17 uur
In zaal De Burg 34, 3930 Hamont (gratis toegang)

Op zondag 29 juni 2008 organiseren de imkers van Hamont-Achel hun jaarlijkse Bijenmarkt.

Deze editie gaat, uitzonderlijk en wegens verbouwingen, niet door in 'De Posthoorn' maar wel in 'De Burg' in Hamont.

Imkers kunnen er terecht om materiaal aan te kopen.

U komt er alles te weten over het boeiende bijen- en imkerleven en u kunt er ook proeven van lekkere zelfgebakken wafels met honing.

Of u kunt een gokje wagen en daarmee prachtige prijzen winnen.

En als u het juiste gewicht raadt van een bijenkorf dan mag u deze ook mee naar huis nemen!

U kunt er imkers aan het werk zien tijdens het honingslingeren, wassmelten, korfvlechten. U vindt er ook standjes met kruiden en natuurproducten.

Natuurlijk is er ook een natje en een droogje voorzien.

Iedereen is van harte welkom op deze gezellige bijeenkomst.

Noteer alvast deze datum in uw agenda!

Tot dan!

Op 14 en 15 juni 2008 organiseert de vereniging 'Gouden Nectar' haar opendeurdagen

Deze hebben plaats in de Paalstraat 34, 2223 Grootlo, bij Marlies Lejuste. Je kunt er terecht van 10 uur tot 18 uur.

Iedereen is van harte welkom (inkom gratis).

De bijenhal staat in een bosrijke omgeving. Er zullen ook bevruchte reinteeltkoninginnen in bevruchtungskastjes aanwezig zijn.

Voor de geïnteresseerden is er eveneens een microscoopruimte, waar je kunt kennismaken met de praktische kant van microscopisch onderzoek in de bijenteelt.

Je kunt ook gewoon langskomen voor een goede babbel, want er zijn versnaperingen en drank voorzien.

Oproep voor medewerkers aan een vernieuwde Kon.VIB-website

In de raad van bestuur van 23 april 2008 werd beslist de website van de Kon.VIB te vernieuwen.

Het internet is op dit ogenblik uitgegroeid tot een belangrijk communicatiemiddel dat kan ingezet worden voor de dialoog binnen de Kon.VIB en voor haar relatie met de buitenwereld.

Een duurzame vernieuwing is echter slechts mogelijk wanneer voldoende mensen energie, tijd en creativiteit willen inzetten om van de website een blijvend succes te maken.

Het vernieuwen van de Kon.VIB-website zal gebeuren in drie fasen.

In een eerste fase wil de Kon.VIB bepalen aan welke verwachtingen de website moet voldoen, zowel vanuit het standpunt van de gebruiker (surfer) als van de auteurs, producenten van inhoud. Meer concreet betekent dit bijvoorbeeld een keuze maken tussen de onderwerpen die op de website zullen geplaatst worden en op welke wijze.

De volgende stap is met dit pakket aan verwachtingen te stappen naar een te selecteren externe webontwerpfirma, om een huisstijl voor onze website uit te werken en een CMS (Content Management System).

In de derde, belangrijkste fase kunnen we teksten en inhoud produceren. Dan kan uiteindelijk de website toegankelijk gemaakt worden.

Indien u uw steentje wilt bijdragen, op gelijk welke wijze, stuur dan een mailtje met uw coördinaten naar secretariaat.konvib@gmail.com zodat we verdere afspraken met u kunnen maken. Het is helemaal niet nodig dat u beschikt over technische kennis van software of internet. Uw kennis als modale gebruiker van het internet en als imker is meer dan voldoende. Alvast bedankt voor uw medewerking.

Voorlopig verslag Algemene Statutaire Vergadering van de Kon. VIB van 22 maart 2008

1. Statutair gedeelte

Welkomstwoord door voorzitter C. Dauw

De voorzitter stelt voor de vergadering af te sluiten om 13 uur en het punt 1.6 van de agenda, aangaande het ontslag van oude leden en het aanvaarden van nieuwe leden van de algemene vergadering, te verplaatsen na het noteren van de aanwezigheden. Beide punten worden aanvaard.

2. Noteren van aanwezigheden.

Leden met stemrecht: aanwezig of verontschuldigd maar volmacht gegeven (vm):

- AVIB : H. Daems, J. Dedapper, R. Bertels, T. Jacobs, C. Van Gampelaere, R. Van Meenen, M. Vlyminckx
- KOIV : C. Dauw (vm R. De Vos), M. De Waele (vm M. Van Simaëys), M. Van Simaëys (vanaf 11 uur), R. Van Onacker (vm G. Criel)
- KWVIB : F. Declercq (vm D. Pollet), I. Behaeghe (vm J. Desmyttere)
- LIB : J. Bullen, F. Daems (vm C. Rubens), H. Aerts, M. Nijs, M. Schuurmans, A. Vandervoort

- VBVI : J. Croonenberghs, P. Stuyckens (vm E. Hoebrechts), H. Trappeniers, J. Vonckx, nieuwe leden: J. Beuckelaers, M. De Leenheer, H. Schelfhout

Aanwezig zonder stemrecht:

- Bestuursleden : J. Cardinaels (LIB), F. Daems (LIB)
- Penningmeester : N. De Waele
- Maandblad: F. Joly (vanaf 11 uur)
- Promotor Informatiecentrum en voorzitter Gezondheidsdienst: F. Jacobs
- Verontschuldigd (eventueel met volmacht gegeven, (vg)):
- LIB: C. Rubens (vg),
- KWVIB: J. Desmyttere (vg), D. Pollet (vg), L. Verhelst,
- KOIV: R. De Vos (vg), G. Criel (vg),
- VBVI: E. Hoebrechts (vg),
- Commissarissen: E. Snauwaert,
- Werkgroepen: P. Schotsaert.

- Het quorum van 3/4 van de leden is geldig vertegenwoordigd waardoor er geldig kan vergaderd worden en de zetel kan verplaatst worden

3. Samenstelling van de algemene vergadering

Ontslagnemende leden zijn:

- AVIB: C. Neeckx,
- LIB: H. Swinnen, P. Van Marsenille,
- KOIV: P. Schotsaert, E. Revyn, P. De Landsheere, W. Devriese,
- KWVIB: J. Steelandt.
- Nieuwe leden zijn:
- AVIB: R. Bertels,
- LIB: A. Vandervoort, C. Rubens,
- KOIV: G. Criel, R. De Vos, R. Van Onacker.
- De ontslagen en nieuwe leden worden goedgekeurd met algemene stemmen.
- Goedkeuring en ondertekening v.h. verslag v.d. Alg. Vergadering van 17 maart 2007.
- Gepubliceerd in Maandblad van mei 2007. Goedgekeurd met algemene stemmen

4. Beoordeling van de rekeningen 2007

De schatbewaarder geeft een overzicht van de rekeningen 2007 aan de hand van de documenten 'Begroting 2007' en 'Staat van Ontvangsten en Uitgaven 2007'. Het grote verschil tussen de begroting 2007 en de rekeningen 2007 komt doordat de themanummers niet zijn gerealiseerd in 2007. Indien dit wel het geval zou geweest zijn, zou het verlies nog groter geweest zijn. De voorzitter bedankt de schatbewaarder voor het gepresteerde werk.

Opmerkingen:

Het verband tussen beide vermelde documenten is onduidelijk, zodat een inzicht in de rekeningen moeilijk is.

De reden hiervoor is voornamelijk dat 'Begroting 2007' enkel de rekeningen van 2007 bevat van de Kon.VIB, terwijl 'Staat van Ontvangsten en Uitgaven 2007' rekeningen bevat van de Kon.VIB, Informatiecentrum en Honingproject. Bovendien is de indeling van de rekeningen verschillend. (dit is een wettelijk verplicht document doch niet overzichtelijk).

De vergadering drukt het vertrouwen in de commissarissen uit.

Er wordt gewezen op de familiale banden tussen de schatbewaarder en een commissaris (M. De Waele), waarop M. De Waele onmiddellijk zijn ontslag indient als commissaris.

Het zou nuttig zijn gedurende de discussies de rekeningen te projecteren.

Conclusie: alhoewel de beschikbare documenten correct en wettelijk zijn, zullen volgend jaar de rekeningen transparant en overzichtelijk worden voorgesteld, zodat ze voor iedereen begrijpelijk worden. Wordt besproken op de volgende raad van bestuur.

Vraag: wat is het project Gorsum:

Is een IWT- (Instituut voor Wetenschap en Technologie in Vlaanderen) project, met als onderwerp 'Nevenwerking van gewasbeschermingsmiddelen op bijen: identificatie en evaluatie van de impact van subletale effecten'. Dit project kwam tot stand met de financiële steun van IWT en de sector. De sector, in dit geval fruitteelt en imkerij, moest in dit geval 15% van de totale kost afdekken. Voor de imkerij beslisten de Kon VIB, Avi en Vnif om 1 per lid bij te dragen. De LIB zorgde voor de levering van bijen en koninginnen en steunde het project in natura. Tweemaal per jaar houdt de stuurgroep een evaluatievergadering, waar telkens een voortgangsverslag van het project gegeven wordt. De verantwoordelijke van het project wordt gevraagd in ons maandblad het project en de stand van zaken te publiceren. De rekeningen worden goedgekeurd met 1 tegenstem.

5. Verslag van het college van commissarissen

Het verslag van de kascontrole op 15 januari te Gent in het Informatiecentrum (IC) wordt voorgelezen

De voorzitter bedankt de commissarissen voor het gepresteerde werk.

Volgens de voorzitter is het voeren van een dubbele boekhouding, zoals gesuggereerd door de commissarissen te omslachtig, moet een reactivatie gebeuren van de toezichtcommissie op het IC teneinde te komen tot een betere financiële afstemming tussen Kon.VIB en het IC en moeten de vergoedingen voor medewerkers en vrijwilligers nader bekeken worden.

6. Décharge van de bestuurders en commissarissen

De Alg.Verg. verleent vrijstelling aan de bestuurders en de commissarissen met 1 tegenstem.

7. Aanstelling van nieuw bestuurslid ter vervanging van J. Steelandt

Door het ontslag van J. Steelandt moet deze vervangen worden door iemand van de KWVIB.

F. Declercq heeft zich kandidaat gesteld en wordt aanvaard met applaus.

8. De raad van bestuur trekt zich terug

De raad van bestuur trekt zich terug om de functies van de raad te herverdelen.

De functieverdeling is:

Voorzitter: C. Dauw.

Ondervoorzitters: I. Behaeghe en F. Daems.
Schatbewaarder: N. De Waele (zonder stemrecht).

Secretaris: H. Bes (zonder stemrecht)

Leden: J. Cardinaels, R. Van Meenen, J. Dedapper, M. De Waele, P. Stuyckens, H. Trappeniers, F. Declercq.

9. Samenstelling van het college van commissarissen

Door het onvoorziene ontslag van M. De Waele zijn er op het ogenblik nog twee commissarissen, E. Snauwaert en J. Croonenberghs, daar M. Vlyminckx zich niet meer kandidaat wenst te stellen.

Teneinde het wettelijk minimum van drie commissarissen te halen, dringt de voorzitter er bij M. Vlyminckx op aan zich terug kandidaat te stellen. M. Vlyminckx stemt toe, wat op applaus wordt onthaald.

Een oproep voor nieuwe commissarissen zal in het maandblad verschijnen.

10. Begroting 2008

De begroting van 2008 wordt uitgelegd door N. De Waele aan de hand van het document 'Begroting 2008'. De begroting is in evenwicht indien het VBVI op correcte wijze lidgeld betaalt. Volgens het VBVI zouden zij de correcte lidgelden voor 2008 niet betalen maar aanvaarden wel de hieraan verbonden sancties. De reden hiervoor is dat het lidgeld in 2007 is verhoogd zonder algemene vergadering en dat de besparingsvoorstellen niet degelijk werden onderzocht. Voor 2009 zal het correcte lidgeld worden betaald.

Andere leden van de vergadering wijzen er echter op dat:

In de algemene vergadering van 2007 de raad van bestuur de opdracht gekregen heeft om het tekort op te lossen.

Door de houding van het VBVI onierlijke concurrentie ontstaat tussen de provincies. De verhoging van het lidgeld een relatief klein bedrag betreft.

Het niet correct betalen van het lidgeld geen blijk van solidariteit is.

De voorzitter wijst er op dat:

De beloofde themanummers er zullen komen. Het onaanvaardbaar is dat leden een verschillend lidgeld betalen.

De verhoging van het lidgeld uitgevoerd is volgens de statuten.

Een van de oorzaken van het tumult rond de verhoging, is de late aankondiging van de lidgeldverhoging in het maandblad.

De secretaris stelt voor in de toekomst een verhoging van het lidgeld te laten beslissen door een algemene vergadering.

Een werkgroep is opgericht voor besparingen en nieuwe inkomsten.

De begroting wordt goedgekeurd met 1 tegenstem en 1 onthouding.

11. Verplaatsing van de zetel van de vereniging

Er wordt voorgesteld de zetel van de vereniging te verplaatsen naar de woonplaats van de secretaris, Meidoornstraat 27, 2260 Westerlo. De zetel is nu bij Frans Daems.

Opmerkingen:

De verplaatsing van de zetel is een wijziging van de statuten zodat dit punt letterlijk zou moeten vermeld worden in de uitnodiging voor de vergadering.

Alvorens te verplaatsen is het geraadzaam een inventaris op te stellen van alle nodige documenten en deze te verzamelen.

De verplaatsing wordt goedgekeurd.

12. Voorlezing beslissingen van de algemene vergadering, goedkeuring en ondertekening

Een opmerking gedurende de voorlezing is dat er overleg moet komen tussen de Kon.VIB en het VBVI in verband met de lidgelden.

13. Bespreking van de toestand, het beleid en de toekomst van de Kon.VIB

14. Uiteenzetting door de algemene voorzitter C. Dauw

De voorzitter wil het vooral hebben over de problemen van de jongste maanden. Hij wijst op de bijensterfte en de moeilijkheden rond de extra maandbladen en het Honingproject.

Het is belangrijk te weten dat F. Jacobs de projectleider is voor de Kon.VIB in het Honingproject d.w.z. hij vertegenwoordigt de Kon.VIB in het Honingproject, zodat een goede samenwerking tussen de Kon.VIB en het IC essentieel is voor een goede werking van het Honingproject.

De Kon.VIB wil de extra nummers laten betalen door het Honingproject. Ook het selectieproject moet via deze weg kunnen gefinancierd worden. Het honingproject moet in de eerste plaats de imker ten goede komen.

Het was de bedoeling de extra maandbladen te verdelen in de loop van 2007.

Dit werd echter niet gerealiseerd door de gespannen relatie tussen de Kon.VIB en het

Informatiecentrum over allerlei punten. Het resultaat is dat het eerste extranummer pas verschenen is in februari 2008.

Het tweede extra

nummer rond bijenziekten is afgewerkt maar ook hier zijn er nog problemen van diezelfde aard, zodat april als verschijningsdatum niet meer haalbaar is.

Het derde extra nummer is zo goed als klaar. Het Honingproject is een lang en moeilijk verhaal.

Teneinde te komen tot een goed project is het nodig vanaf het begin van het project te beschikken over een goede planning en begroting. Tevens moet het project regelmatig opgevolgd en eventueel bijgestuurd worden.

Voor wat betreft de opvolging is een opvolgingscomité opgericht bestaande uit leden van de verschillende deelnemende federaties aan het Honingproject en een viertal ambtenaren. Dit opvolgingscomité werkt naar behoren. Het probleem is echter de begroting. Zolang de problemen rond de begroting niet zijn opgelost, wordt het definitieve contract van het Honingproject niet ondertekend door de Kon.VIB.

De voorzitter beklemtoont dat hij positief wil samenwerken. Daarom zal onmiddellijk na de algemene vergadering opnieuw een gesprek met F. Jacobs plaats hebben om te komen tot klare en duidelijke afspraken.

De vraag wordt gesteld of de extranummers niet kunnen betaald worden met het geld uitgespaard door het niet verschijnen van 3 maandbladen in 2006. De raad van bestuur heeft dit niet gedaan om het verlies in 2007 zo klein mogelijk te houden en heeft gekozen voor maximale betaling door het Honingproject.

F. Jacobs wijst er op dat:

Het niet mogelijk is een maandblad te laten betalen door het Honingproject, maar enkel een brochure die in principe bestemd is voor alle imkers.

Het eerste extranummer klaar was op 10 december 2007 maar iemand van de Kon.VIB het toen heeft tegengehouden.

Hij zich niet bemoeit heeft met de inhoud van de extra nummers maar enkel met het format.

Er zolang er geen contract is getekend, hij niets kan doen.

15. Uiteenzettingen door de voorzitters van de werkgroepen

15.1. Selectiewerkgroep door Michel Van Simaey

Er wordt een stand van zaken gegeven. In verband met de activiteiten van de werkgroep in het Honingproject is het probleem dat eind maart 2008 nog altijd geen budget en planning voorhanden zijn.

Volgens de voorzitter:

Kan de selectiewerkgroep beschikken over zo'n 13000 euro indien de toepasselijke werkingsregels gevolgd worden.

Hiervoor is het nodig dat de werkgroep over alle relevante regels beschikt.

F. Jacobs moet betrokken worden bij de activiteiten van de werkgroep zodat hij in staat is het eindrapport op te stellen.

15.2. Informatiecentrum door F. Jacobs

Een document 'Activiteiten Informatiecentrum voor Bijenteelt' wordt verdeeld en in het kort besproken.

Opmerkingen en vragen:

Het is niet mogelijk e-mails naar het Informatiecentrum sneller te beantwoorden. Zal het Informatiecentrum aanwezig zijn met een stand op de Imkerdag te Geel? Wordt bevestigend beantwoord.

15.3. Redactieraad door Francis Joly

Er zijn een aantal beslissingen genomen om het blad aantrekkelijker te maken. Een probleem is wel het beperkt aantal auteurs in ons kleine landje. Enkele voorstellen om het blad aantrekkelijker te maken zijn:

Een rubriek met slimme imkertips.

Een receptenrubriek.

Toelichting bij de verzekering.

Doornemen van buitenlandse imkerbladen voor interessante artikels (vertaling).

Opmerkingen:

Eigen Kon.VIB-cursussen moeten voorrang krijgen in het maandblad.

Invalstrookjes moeten geplaatst worden met reclame op de achterzijde.

Er moet een betere informatiedoorstroming komen van de raad van bestuur.

Leesbaarheid verhogen door andere lettertypes.

15.4. Gezondheidscommissie door Frans Jacobs

In overleg met CARI zijn er twee varroa-bestrijdingsmiddelen wettelijk toegelaten, Thymovar en een magistrale bereiding van oxaalzuur. Vermits Oxaalzuur een magistrale bereiding is met een houdbaarheidsduur van 3 maanden kan de aanmaak slechts beginnen in augustus, zodat het product in oktober ter beschikking komt.

Firma's zoals Andersmatt BioVet AG verliezen hun belangstelling voor de Belgische markt door de grote versnippering omdat iedereen zelf wenst te onderhandelen en eigen voordeel wil.

In juni is er een vergadering met de assistenten.

15.5. Commissie Onderwijs door P. Schotsaert

Niet aanwezig.

15.6. Juridische Commissie door J. Croonenberghs

Het is de bedoeling alle regels en voorschriften waaraan de imker zich te houden heeft op de website te plaatsen.

Er wordt voorgesteld tweemaal per jaar een algemene vergadering te houden. Afgewezen, omdat dit een dure zaak is.

16. Allerlei

Op 6 september 2008 vindt het imkercongres plaats:

'Vitale Bijen, vitale Imkers', HIK te Geel.

Er worden twee sprekers uitgenodigd.

Het programma komt in het Maandblad.

Verdienstelijke imkers kunnen gemeld worden aan R. Van Meenen, voorzitter AVIB.

De Kon.VIB-website zou moeten aangepast worden.

Om te komen tot een betere synchronisatie tussen de provinciale en Kon.VIB algemene vergaderingen wordt voorgesteld (en goedgekeurd) de Kon.VIB algemene vergadering te verschuiven naar 7 maart 2009 en de agenda beschikbaar te stellen vóór de provinciale algemene vergaderingen die in februari plaats hebben. Dit vereist echter ook dat de provincies tijdig hun afgevaardigden benoemen en bekend maken.

Chris Dauw,
Voorzitter

Hugo Bes,
Secretaris



Voorlopig verslag van de Algemene Ledenvergadering van het VERBOND VAN VLAAMS-BRABANTSE IMKERVERENGINGEN v.z.w.

d.d. 13 februari 2008

Verslag Hendrik Trappeniers

1. Verwelkoming door voorzitter J. Vonckx

2. Statutair gedeelte

2.1. Noteren van de aanwezigen en vaststellen of de vergadering geldig kan vergaderen

Alle bonden zijn aanwezig.

E. Hoebrechts verontschuldigd.

2.2. Goedkeuring verslag d.d. 17/10/2007

Verschenen in Maandblad december. Goedgekeurd.

2.3. Beoordelen van de rekeningen

- Alle bonden hebben de werkingskosten voor de lesgevers en cursussen ontvangen.
- Reintekoninginnen verdeeld waarbij het VBVI de kosten op zich nam.
- Bijdrage Bloem en Bij.

2.4. Verslag van de commissarissen R. Penninckx en R. Van den Dries

- Geen opmerkingen, alles piekfijn in orde en duidelijk.
- Dank aan de penningmeester en de commissarissen voor het geleverde werk.

2.5. Décharge van de bestuurders en de commissarissen

Décharge van de penningmeester, de commissarissen en Raad van Bestuur.

3. Begroting 2008

- Geen opmerkingen, alles piekfijn in orde.
- Kans dat er in Huizingen een Educatieve Bijenstand zal opgericht worden. Vraag of het VBVI hierbij kan helpen met steun? Op de vraag of dit via het Honingproject kan, wordt negatief geantwoord daar het aantal educatieve standen vastligt. Men kan de details binnenbrengen bij het bestuur, dat zal beslissen wat mogelijk is. Eventueel een begrotingswijziging doen in een bijzondere algemene vergadering daar er budgettair niets voorzien is.

4. Benoeming van de commissarissen

- Statutair moeten om de 3 jaar de commissarissen verkozen worden. Deze mogen zich éénmaal herkiesbaar stellen. Er zijn geen kandidaturen binnengekomen.
- De huidige commissarissen worden herverkozen met eenparigheid van stemmen.

5. Verkiezing nieuwe bestuursleden

- Dit jaar zijn er geen verkiezingen maar aangezien het bestuur tot 9 leden mag omvatten, kunnen er nog 2 bestuursleden toegevoegd worden.

- Geen kandidaturen binnengekomen. Het bestuur blijft met 7 mensen.

6. Herschikking bestuur

- Bevestiging H. Trappeniers als secretaris ter vervanging van Paul Stuyckens (zie: AV 17/10/07. Ten gevolge hiervan is een herschikking in het bestuur noodzakelijk.
- P. Stuyckens wordt bestuurslid en E. Hoebrechts ondervoorzitter (neemt functie

over van H. Trappeniers). Dit gebeurt met algemene goedkeuring.

- P. Stuyckens dankt iedereen voor het jarenlange vertrouwen en de steun, hij schenkt als aandenken een (zelfgedraaide) fraaie voorzittershamer aan het VBVI.

- Onze trouwe secretaris en zijn echtgenote Julia worden zeer hartelijk bedankt voor hun jarenlange inzet waarbij geen moeite hun teveel was.

- Voorstel om voor Paul en Julia een geschenk te kopen.

7. Niet-statutair gedeelte

Verslag van de Raad van Bestuur van de Kon.VIB en de reactie op onze besparingsvoorstellen

- Vragen over Gorsem: Michel Asperges kan hierover toelichting geven. Sectoren (fruit, scheikundige sectoren) moeten bijdragen evenals de imkers. O.a. onderzoek naar bestrijdingsmiddelen en effect op de bijen. Medewerker o.m. Bruno Gobin

- Besparingsvoorstellen : werkgroep opgericht door Kon.VIB om VBVI-voorstellen te bestuderen en nieuwe voorstellen te doen. Gezamenlijk maandblad met andere federaties, inkomsten via reclame verhogen,...

- Huidig standpunt van de Kon.VIB is dat het VBVI het te kort gestorte lidgeld zou moeten bijbetalen zodra de themanummers verzonden zijn. Indien dit niet gebeurt, zouden er geen maandbladen meer verzonden worden als het huidige gestort lidgeld is 'opgebruikt'. Meerdere afgevaardigden stellen dat zij alvast aan hun leden niet gaan vragen om bij te betalen.

- Standpunt van Kon.VIB aan alle VBVI-bonden meedelen, zodat de imkers hun standpunt aan hun bestuur kunnen overbrengen.

8. Organisatie van onze imkersdag

- Voorstel dit te laten samenvallen met ruildag in Leuven. Had echter vroeger moeten opgestart worden. Uitstellen tot volgend jaar om dit degelijk uit te werken.
- Werkgroep imkersdag: Staf, Michel, bestuur.

9. Contacten Provinciebestuur Vlaams-Brabant : Bestuiving en coördinatie imkers - land-en tuinbouwers

- In samenwerking met VBVI maakt de Provincie (deputé M. Swinnen van Landbouw) een folder over bestuivingsimkerij voor fruitbomen en koolzaad.

- Aangezien er niemand zich kandidaat stelt, zal Hendrik als contactadres opgegeven worden voor de coördinatie tussen imkers en telers.

- Het project Bijenweiden in Vlaams-Brabant

begint vorm te krijgen.

- Contact met de député van Milieu (Olbrechts) heeft nog niets opgeleverd. Gezien de koele reactie zal dit waarschijnlijk niets worden. M. Asperges geeft toelichting over het project om solitaire bijen te bestuderen. Bedoeling om ook enkele lessen te verzorgen.

- Hendrik neemt de coördinatie waar voor het VBVI

10. Selectiewerkgroep

- 17 mensen die willen overlarven.
- Honingproject : selectieproject aan meewerken
- Resultaten : 156 koninginnen verdeeld
- 8 maart: vergadering van overlarvers in Heverlee
- Plaatselijke bonden: eigen datum

11. Scholingsactiviteiten

- Voorstel E. Hoebrechts: voordrachten buiten de imkerij organiseren om de imkerij te promoten bij Velt, Natuurpunt, ...
- In suikermuseum: Krokusriebels waaraan M. Asperges deelneemt.
- P. De Pauw geeft verslag van scholing: 64 uren toegekend voor 2007. Bedankt voor het geleverde werk, Paul.
- 12. Week van de Bloem en de Bij
- Gaat dit jaar door in 2de of 3de week van september. Welke bonden zijn geïnteresseerd?

13. Cursus VBVI-VNIF

- Cursus en samenwerking is een succes met meer dan 50 inschrijvingen. Veel debutanten.
- Cursus : fichesysteem opgesteld door Roger. Heel mooi verzorgd en gemakkelijk aan te passen.
- Scholing : Er zou elk jaar een cursus georganiseerd worden, afwisselend voor beginners en gevorderden..

14. Varia

- Aantal leden (aparte lijst naar bonden)
- Ruilbeurzen : affiches
- Vermelden van de toegelaten bestrijdingsmiddelen tegen varroa. Veel imkers vinden de prijs te hoog.
- Rondvraag over bijensterfte. Valt in Vlaams-Brabant blijkbaar mee.

Hendrik Trappeniers, secretaris VBVI

18de VLAAMS IMKERSCONGRES

Imkerscongres



Geel 6 september,

Vitale bijen - Vitale Imkerij

Locatie:

Katholieke Hogeschool Kempen
Kleinhoefstraat 4, 2440 Geel (westelijke ring rond Geel)

Programma:

- 09.00 u. Onthaal met koffie of thee. Overhandiging van de congresmap
- 10.00 u. Plechtige opening van het congres
- 10.30 u. Voordracht: Prof. dr. Job van Praagh over de Rotatiemethode
Start van het alternatief programma: toeristische uitstap Geel
- 11.30 u. Dr. Dirk de Graaf: 'Nieuwe ontwikkelingen m.b.t. tot bijenziekten'
- 12.30 u. Vragenronde
- 13.00 u. Middagmaal: soep, hoofdgerecht: keuze uit VLEES (vidé), VIS (Oostends vispannetje),
VEGETARISCH (vegetarische burger), nagerecht
- 14.00 u. Opening van het imkerstreffen: 'Imkers stellen tentoon'
- 14.30 u. Einde stemming voor het mooiste honingetiket
Namiddagvoordracht: Prof. dr. Frans Jacobs over het 'Honingproject'
Einde voordracht: 15.30 uur.
- 16.00 u. Gezellig samenzijn met vieruurtje. Prijsuitreiking 'Mooiste stand'
Bekendmaking winnaar van het ontwerp 'Mooiste Honingetiket'
- 17.00 u. Einde van het congres

Inschrijven:

Tot en met 31/05/08: 20 euro

Na 31/05/08: 25 euro!

Schrijf in door het juiste bedrag over te schrijven op rekeningnummer
van AVIB vzw : 413-4233201-81

Voor betalingen vanuit het buitenland:

IBAN BE36 4134 2332 0181, BIC KREDBEBB

Vermeld duidelijk: NAAM en VOORNAAM, WOONPLAATS
keuze voor het hoofdgerecht: VLEES, VIS of VEGETARISCH

Als je deelneemt aan het alternatief programma, vermeld dan ook ALT. PROGR.

Voorbeelden: Vlyminckx Marc, Essen, (VLEES)

Ceyssens Mia, Genk, (VIS), ALT. PROGR.

Plaats: KHK, Kleinhoefstraat 4, Geel

Info: reinhildevanmeenen@fullads.be



BIJENHOF BVBA

Moraviestraat 30 - 8501 Bissegem - Kortrijk
(rechtover het vliegveld van Wevelgem)
Tel. 056-35.33.67 Fax 056-37.17.77
E-mail: info@bijenhof.com - www.bijenhof.com



Open: maandag tot vrijdag van 8.30u.-12u. en van 13.30u.-18u. Op zaterdag open van 9u.-12u.



Waswafels: 100% zuiver, gewalst of gegoten - smelten van uw wasblokken
Materiaal in inox 18/10

- * Honingslingers tangentiel, radiaal, zelfwentelslingers.
- * Rijpers, ontzegelstellingen, mengers.
- * Wassmelters & suikersmelters, berokers, ...

Bijenkasten van de beste kwaliteit

Gemaakt uit rood dennenhout en voorzien van tandhoekverbinding.
Verkrijgbaar in alle standaardmaten.

Bijenvolken op diverse raammaten

Aan- en verkoop van honing

Gespecialiseerd in alle bijenteeltmaterialen en koninginnenkweek

Voeders: Kristalsuiker, Sint-Ambrosiussiroop, Apipoeder, Apifenda
Trim-a-bee, Apisuc, Nektapoll

Alles voor 't zelf maken van uw kaarsen

Vraag naar onze kaarsencatalogoog.

Onze catalogus van inkmaterialen & de prijslijst zijn verkrijgbaar ter plaatse en in onze depots.

Boeken

Grote keuze aan Nederlandstalige en Franstalige boeken.



Paridaen	Stationstraat 237	8020 Oostkamp (W-VI)	050-82.21.32
De Graanhalm	Berkendreef 3	2920 Kalmthout-Heide (Antw.)	03-666.52.62
De Bielanden	Bazelstraat 13	9150 Kruibeke (Waasland)	03-774.39.14
Nectar	Janseniusstraat 10 (zijstraat Kapucijnenvoer)	3000 Leuven	016-22.84.54
Dhondt Marion	Vlasgaardstraat 26	9968 Oosteklo	09-344.00.65
Aveve	Ezaart 191	2400 Mol	014-32.63.16
Vanloy-Vandeven	Glasstraat 4	2200 Herentals (Groot-Antwerpen)	014-22.41.43
Anné	Oude Blaarstraat 130a	3700 Tongeren	012-74.79.94
Loos-Mullens	Biesstraat 104	3550 Zolder	011-53.60.08
Heck Robert	Berg Am Ranzelborn 5	4750 Bütgenbach (Ardennen)	080-44.66.91
De Fays	Rue des fermes 3	5081 Bovesse-La Bruyère (Nam.)	081-56.84.83
Pasau	Route de Wiltz 78	6600 Bastogne	061-21.26.38
Lapi	Rue de Cassel, R.D. 947	59940 Neuf Berquin (Frankrijk)	033-284.28.308
Nature et Jardin	Chée G. Richet 227d	7860 Lessines	068-27.02.02
Agrivart	Parc industriel 27	6900 March-en-famenne	084-31.36.36

Bijenhof is ook aanwezig in Luxemburg
Engeland

JACOBY - Boevange sur attert
SOLAR TUNNELS - West - Sussex

Diverse locaties in Frankrijk

JAARLIJKSE OPENDEURDAG OP 21 JULI

Eén der grootste bedrijven van Europa tegen de voordeligste prijzen